

**ANNE ELODIE MILLISCHER
BELLAICHE**

BÁC SĨ

Trung tâm chẩn đoán hình ảnh

Bachaumont

Bệnh viện Cochin

Paris - Pháp

HỘI NGHỊ SẢN PHỤ KHOA
VIỆT - PHÁP - CHÂU Á - THÁI BÌNH DƯƠNG
LẦN THỨ
TP. HỒ CHÍ MINH, 19 & 20/5/2016

Khối u vùng chậu

AE Millischer- B Borghese- C Chapron

Paris

Bachaumont Radiology Center

Cochin Hospital

- Siêu âm đầu dò âm đạo:
phương tiện chẩn đoán hình ảnh đầu tay

Khám lâm sàng khảo sát
chức năng

Khối điển hình

Khối u phần phụ
không xác định

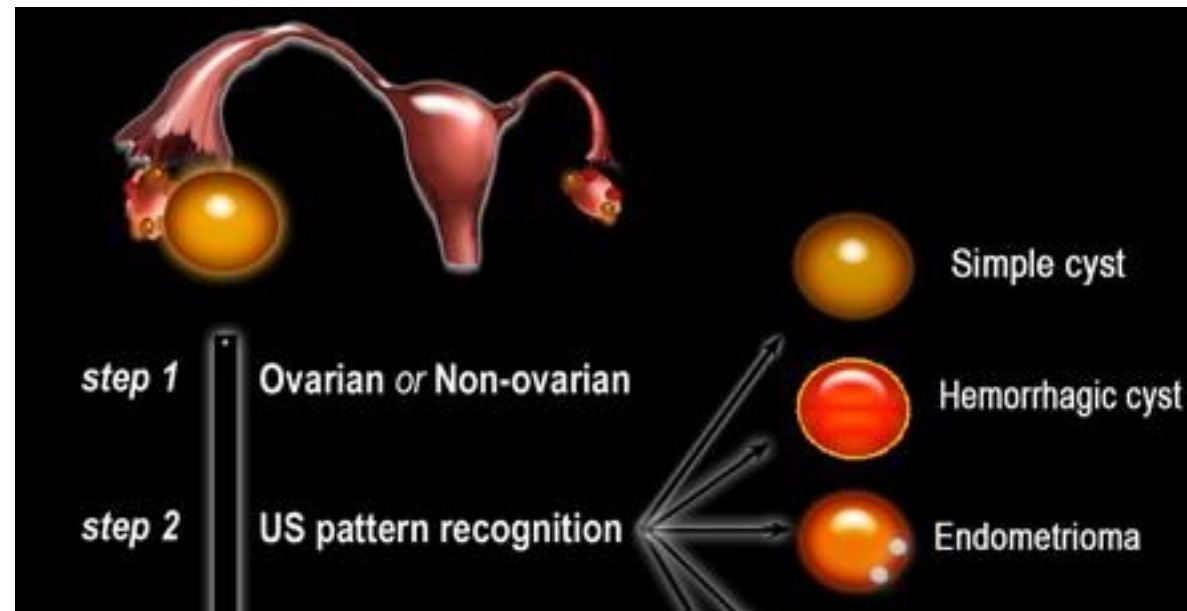
Những tổn thương điển hình trên siêu âm

1- Tổng thương điển hình trên siêu âm

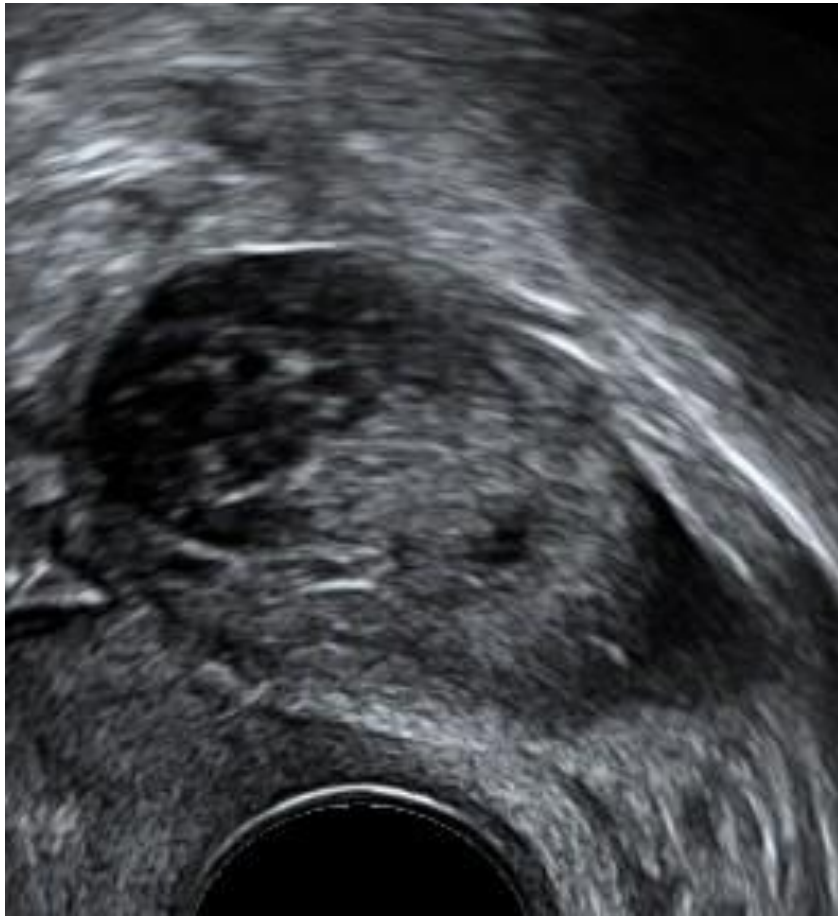
Bước 1: từ buồng
trứng hay không từ
buồng trứng

Bước 2: nhận biết
kiểu mẫu trên siêu
âm

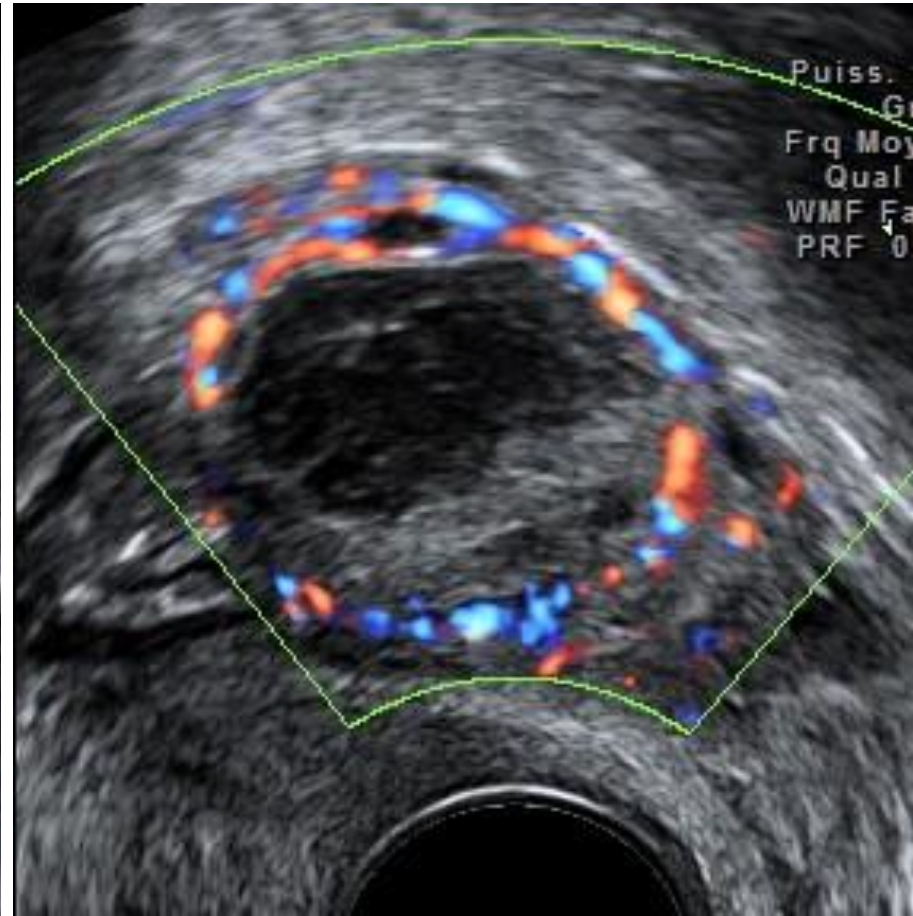
Nang đơn giản
Nang xuất huyết
Lạc nội mạc tử
cung

?

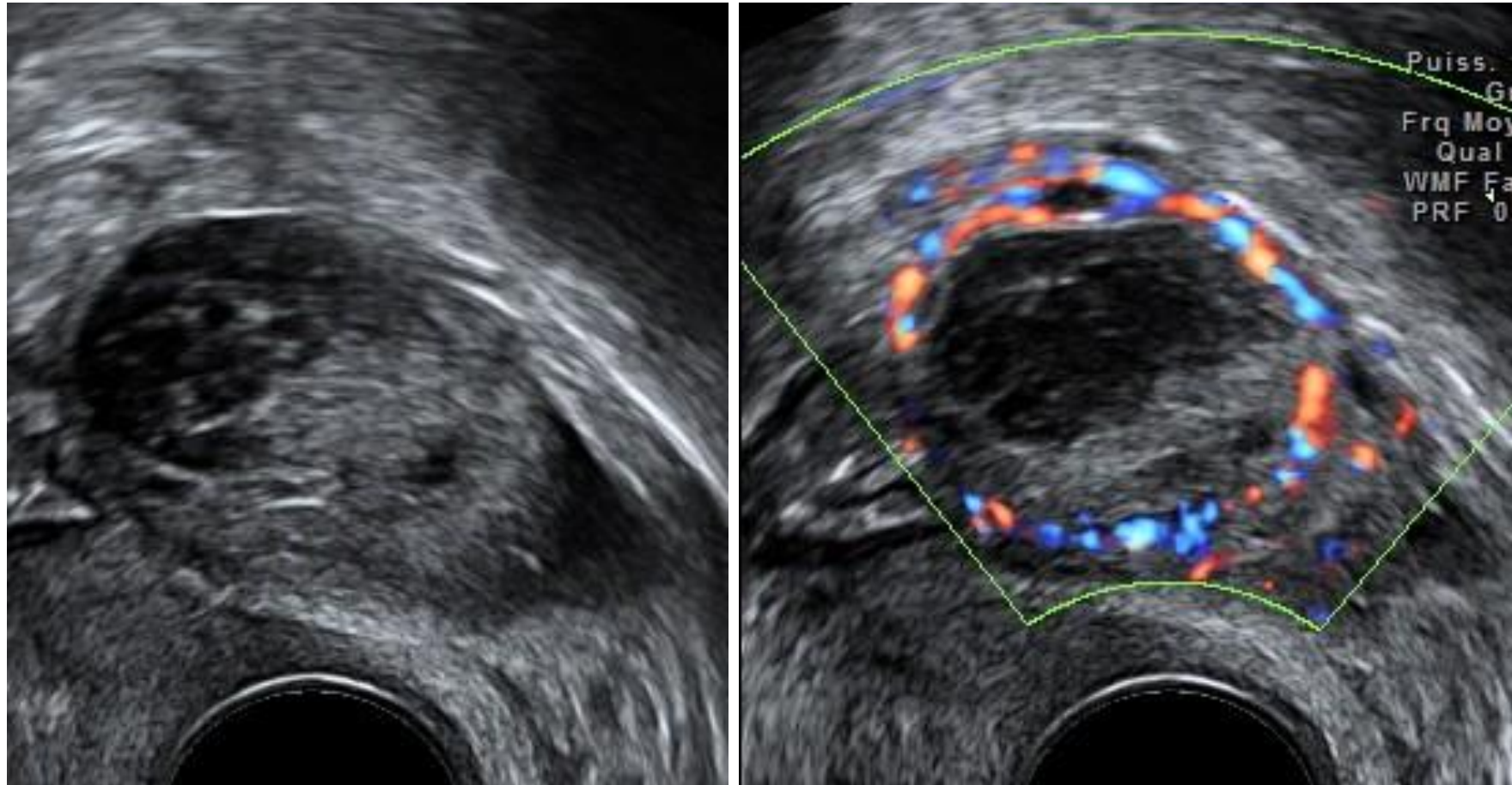

Khối giả đặc

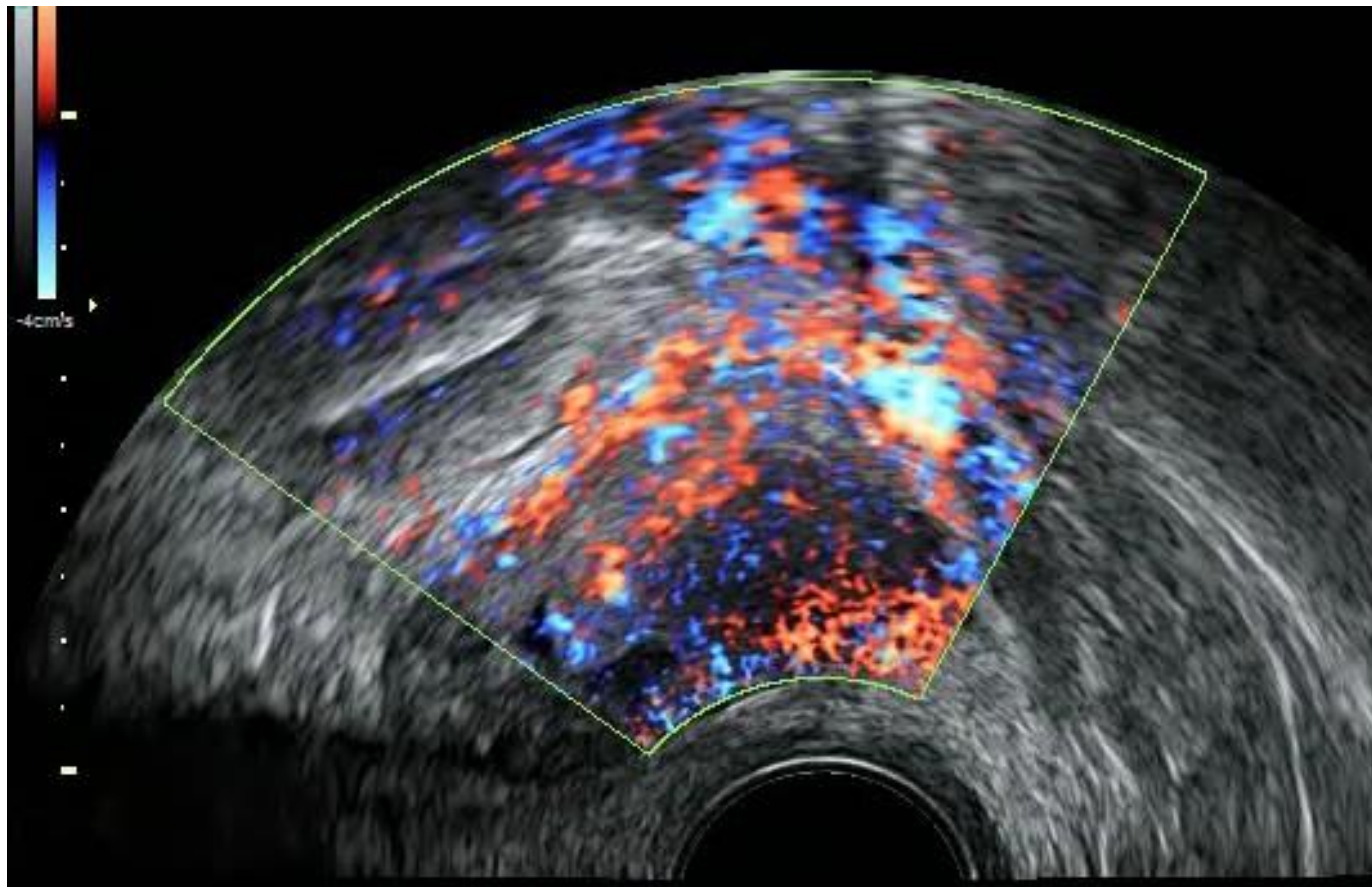

Khối giả đặc: vòng Doppler

?

Nang hoàng thể điển hình

Kiểu “lưới cá”

?

?

Nang cạnh buồng trứng điển hình

Nguy cơ cao cho khả năng ác tính

- Những tổn thương nang/đặc hoặc dạng nang
- Đường kính lớn nhất > 4cm
- Không đều, không chứa mỡ, vùng mô đặc có mạch máu với đường kính > 28 mm
- Có chồi và thành và vách dày > 3mm đối với tổn thương dạng nang

J. A. Spencer and S. Ghattamaneni, “MR imaging of the sonographically indeterminate adnexal mass,” *Radiology* 2010.

S. A. A. Sohaib and R. H. Reznek, “MR imaging in ovarian cancer,” *Cancer Imaging* 2007.

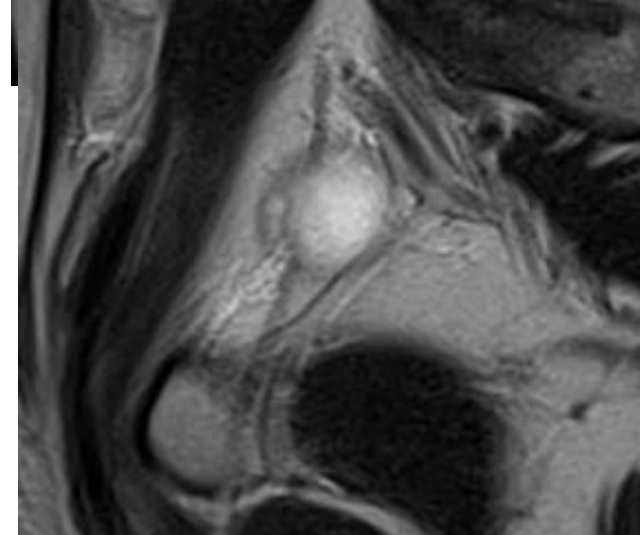
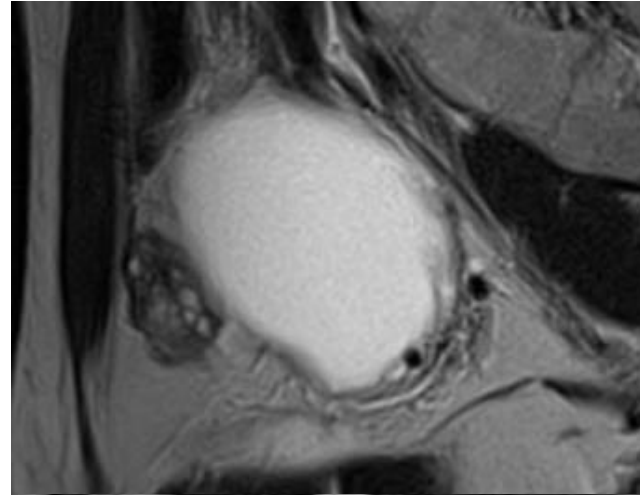
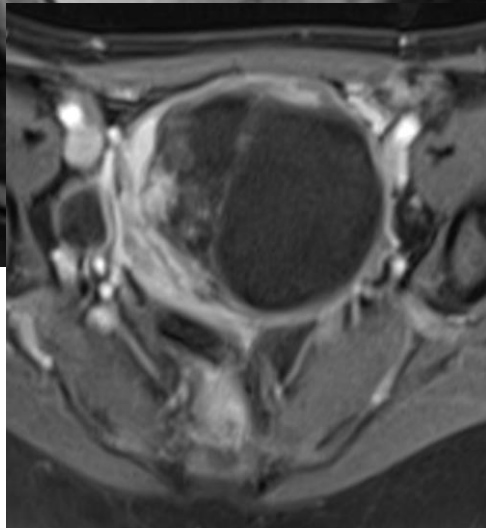
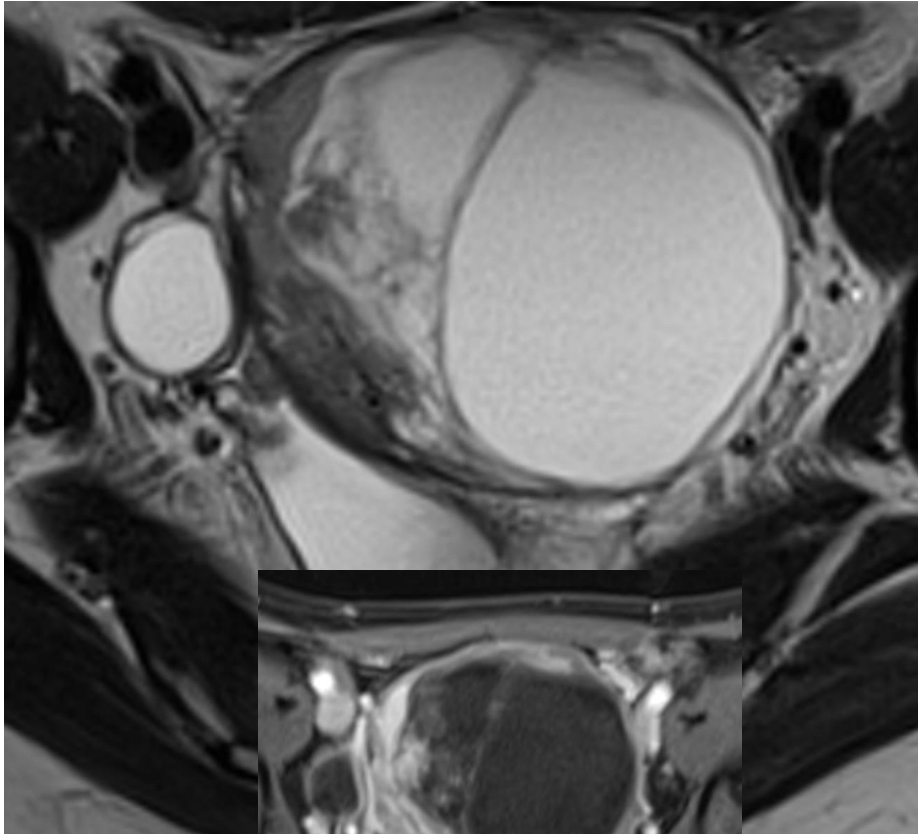
2- Khối phần phụ vô định

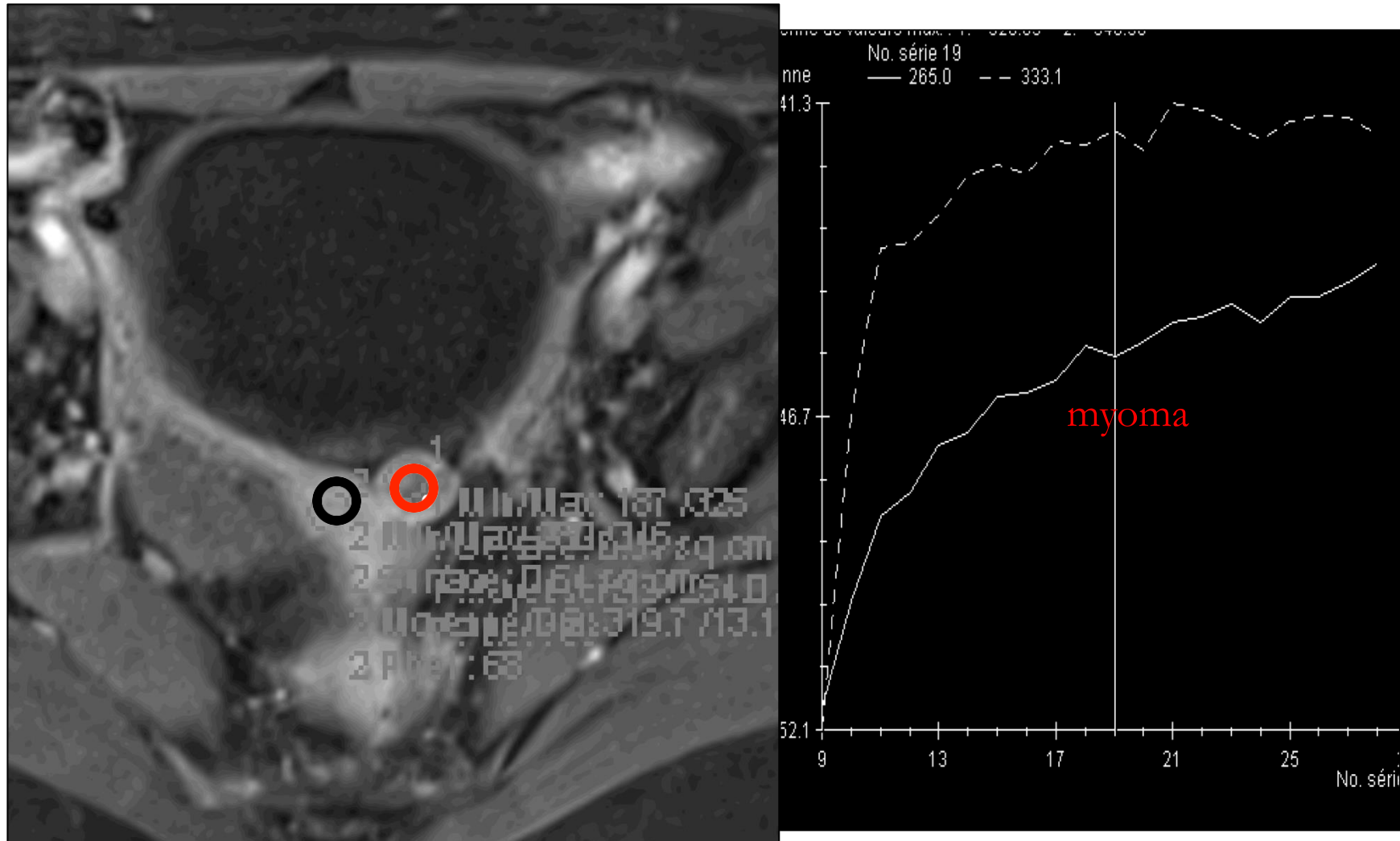
- Không thể đánh giá chính xác là lành tính hay ác tính
- Về mặt nguồn gốc, từ buồng trứng, tử cung hoặc cấu trúc khác ở vùng chậu, vẫn cần được xác minh

1) Câu hỏi đầu tiên:
đó là 1 tử cung hay khối u phần phụ?

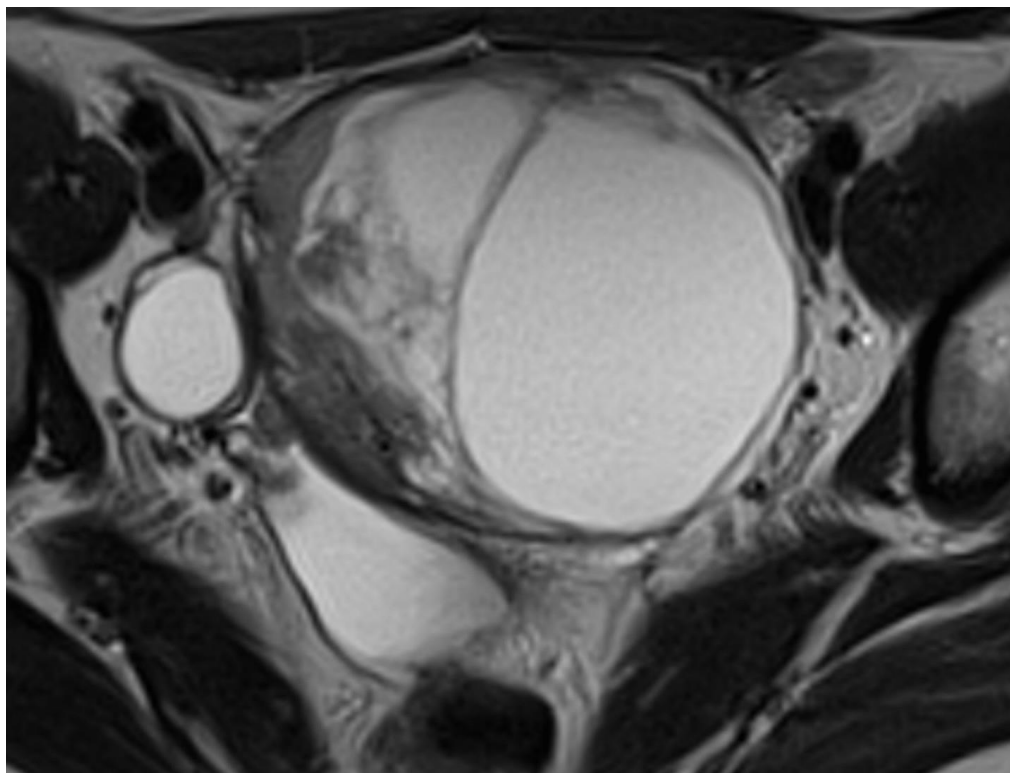
MRI: hữu ích trong đánh giá chức năng

Vị trí buồng trứng

U cơ trơn : Tăng song song với myometra

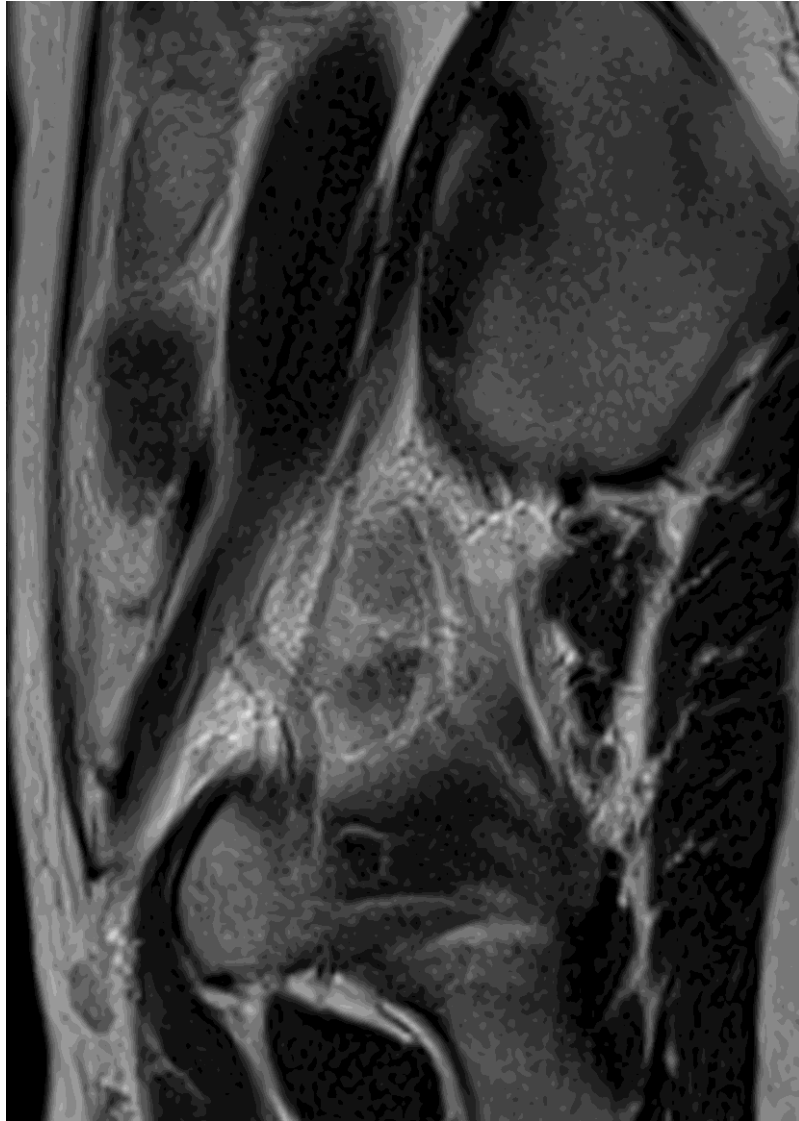
U cơ trơn hoại tử

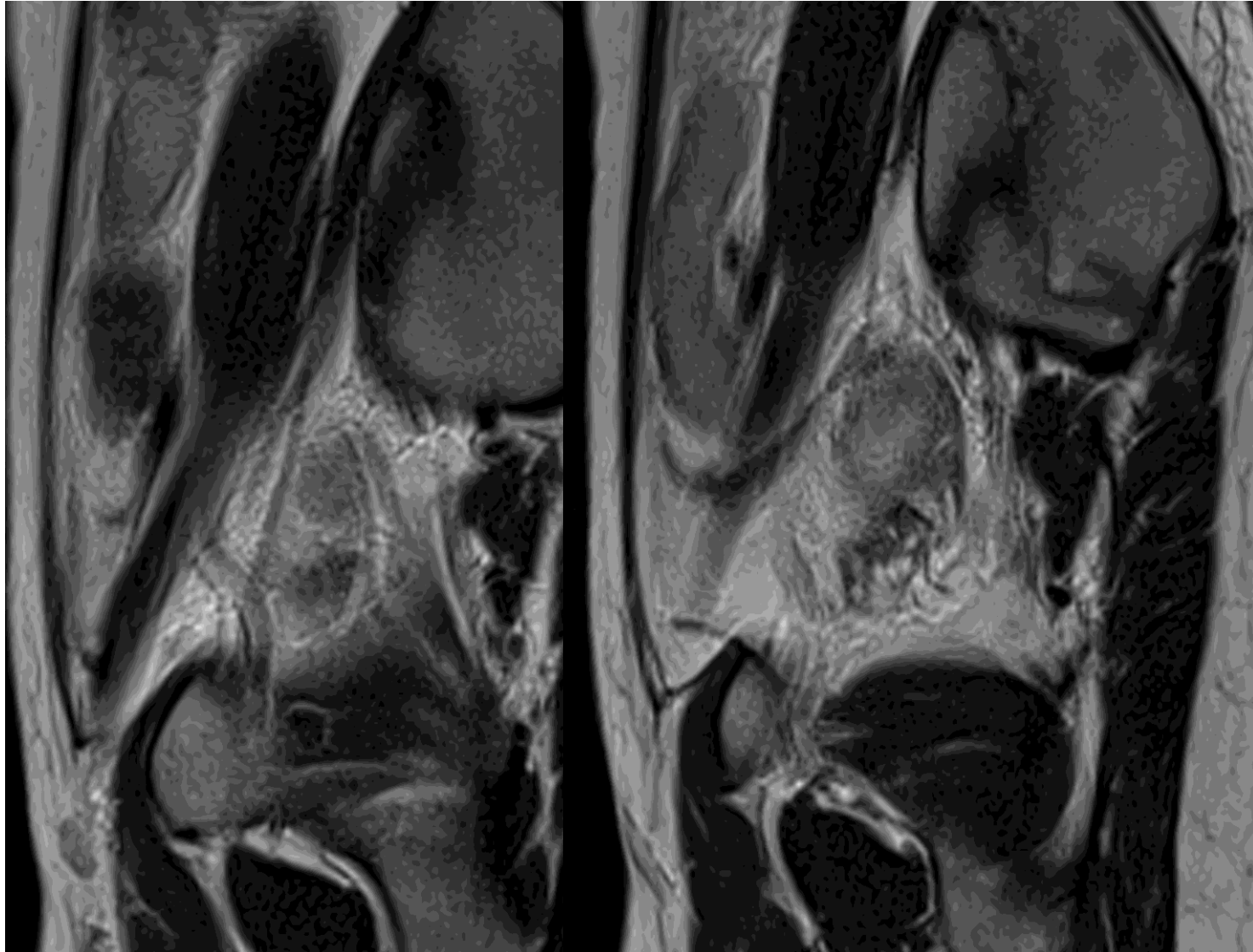
Khối u phần phụ hoặc loại khác ?

- Vị trí buồng trứng
- Liên quan với tử cung?

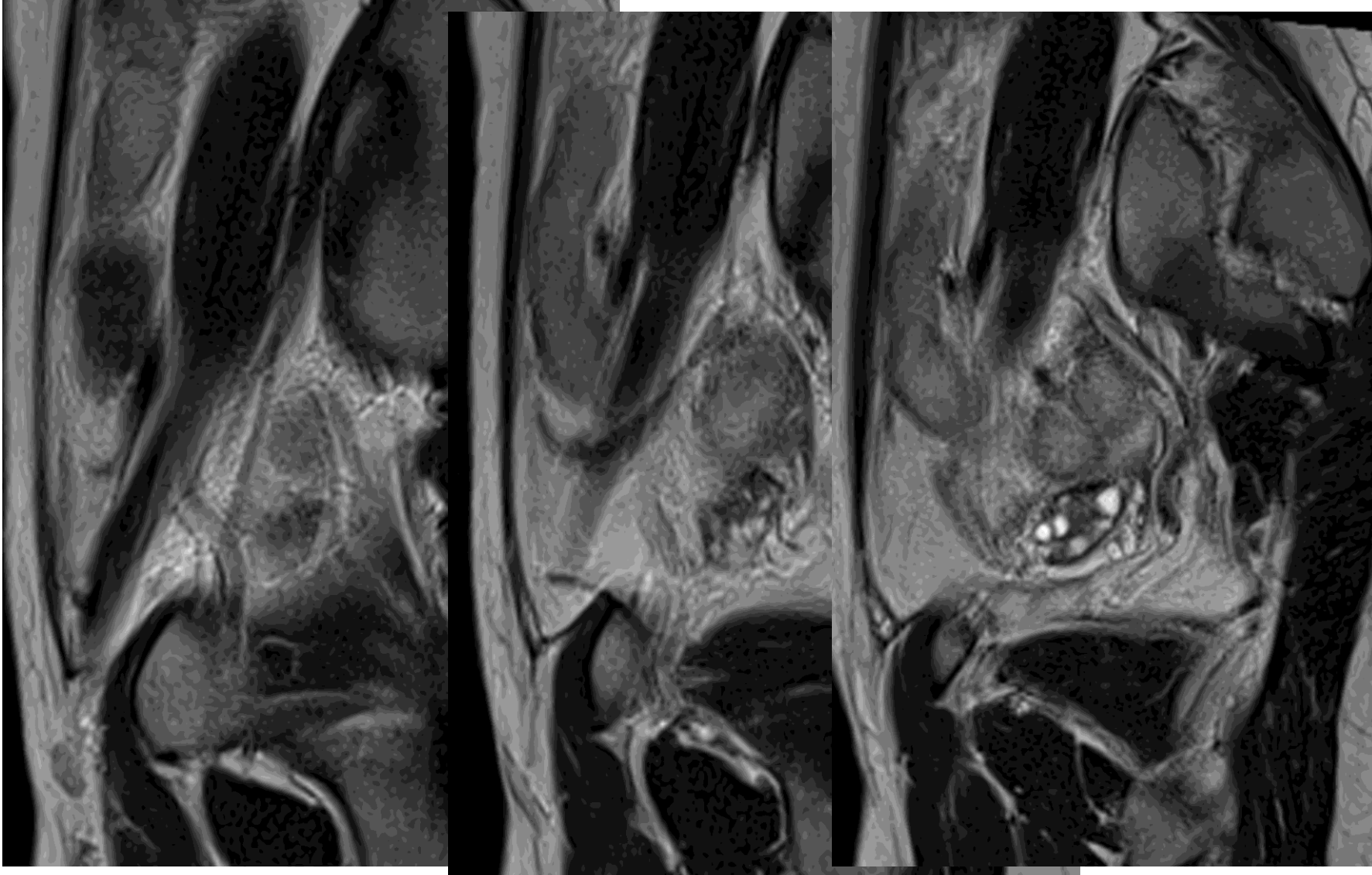
Xác định buồng trứng

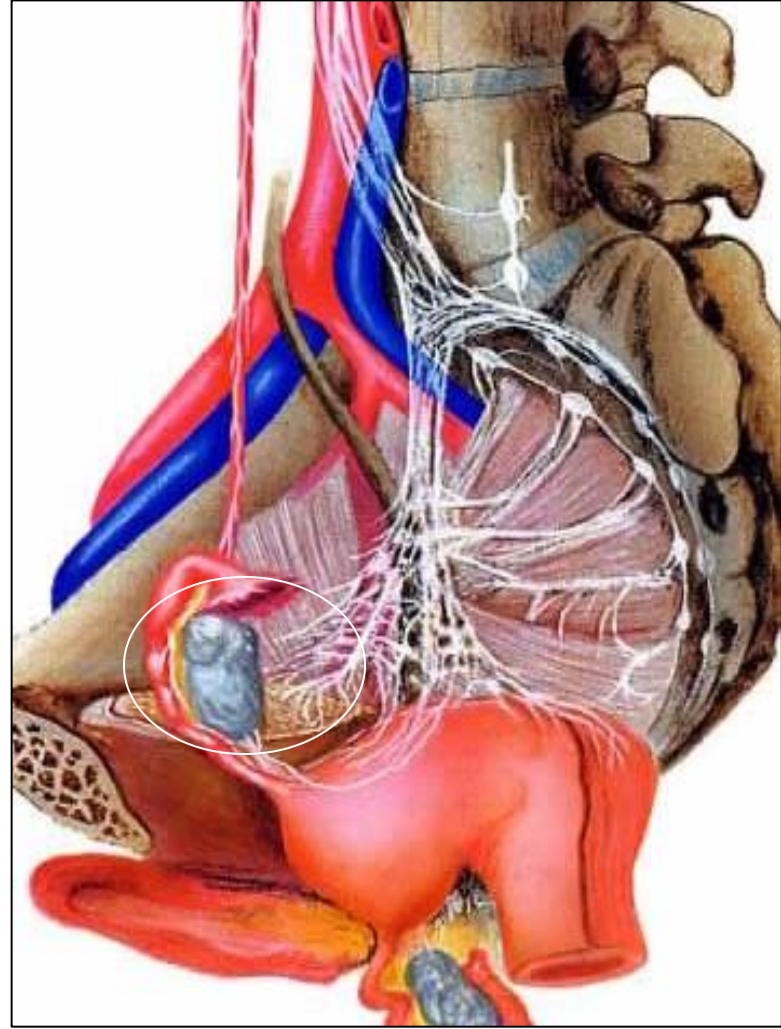
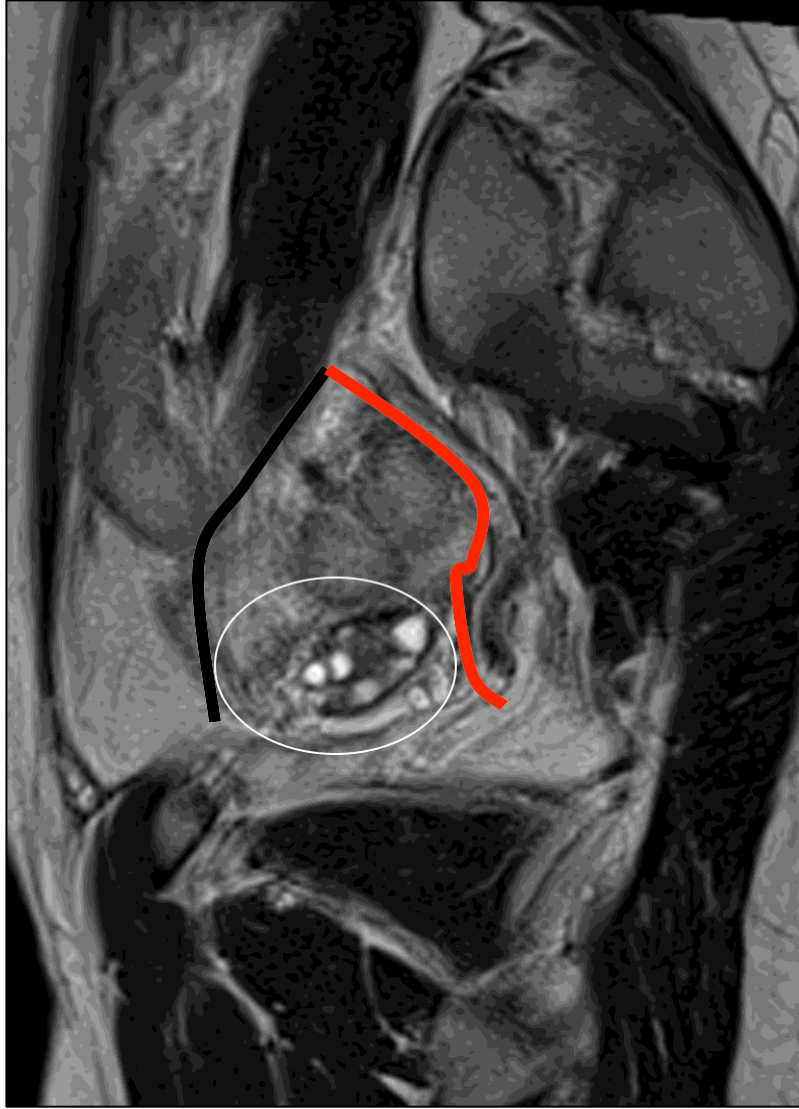

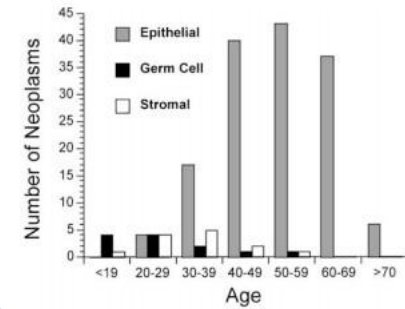
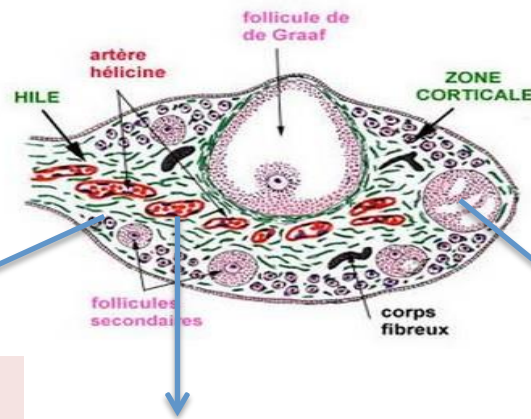
Xác định buồng trứng

Xác định buồng trứng

Khối u biểu mô

- U dịch trong
- U dịch nhầy
- U lạc nội mạc
- Adenocarcinom
- U Brenner
- U hỗn hợp
- U không biệt hóa

Trung mô and dây giới bào

- Tế bào hạt và mô đệm
  - TB hạt
  - U sợi
- U TB Sertoli Leydig
- U nguyên bào sinh dục

Tế bào mầm

- U TB mầm chưa biệt hoá
- Xoang nội bì
- Ung thư tế bào nuôi
- U quái trưởng thành và không trưởng thành

Nguồn gốc mô học:
“beside the point”

Tiếp cận thực hành là dùng hình ảnh MR để xác định chẩn đoán lành tính và ác tính nhanh nhất

Đề xuất kỹ thuật chụp MR

- T2-weighted (T2W) sagittal sequence
+
- T2-weighted (T2W) axial or coronal or coronal oblique sequence
- T1-weighted (T1W same orthogonal plane than T2) with and without Fat Sat
- Ax Diffusion B1000
- Coro Steady State Free Precession (kidneys)

Khối u buồng trứng lành tính không điển hình : tiêm gadolinium

- T2-weighted (T2W) sagittal sequence
+
- T2-weighted (T2W) axial or coronal or coronal oblique sequence
- T1-weighted (T1W same orthogonal plane than T2) with and without Fat Sat
- Ax Diffusion B1000
- Coro Steady State Free Precession (kidneys)
- **CET1W: contrast gadolinium-enhanced**
– Perfusion?

2) Câu hỏi thứ 2:

- Tiêu chuẩn hình thái học
- Tín hiệu của khối u
- Sự truyền tín hiệu: thang điểm của khối u ?

Adnexal Masses: Development and Preliminary Validation of an MR Imaging Scoring System1 Isabelle Thomassin-Naggara, Radiology May 2013

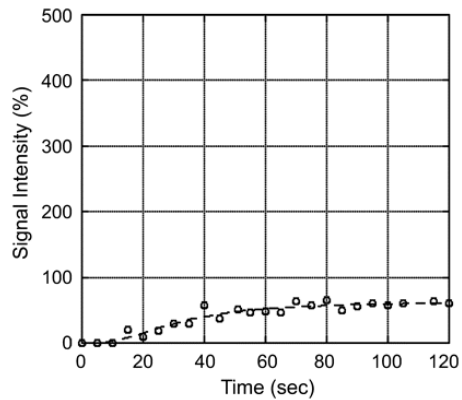
Tiêu chuẩn hình thái học

	Benign	Malignant
	<4 cm	>4 cm
	No	Solid part of the mass with heterogeneous
	Simple	With vegetation and internal structures
a	<3 mm	>3 mm
	No	Yes
	Wall of cyst, dense	Tiny amorphic
	No	Yes
	No	Yes, with heterogeneous enhancement pat
	No	Yes, with heterogeneous enhancement pat
	Normal (short axis <1 cm)	Enlarged (short axis >1 cm)
	No	Yes

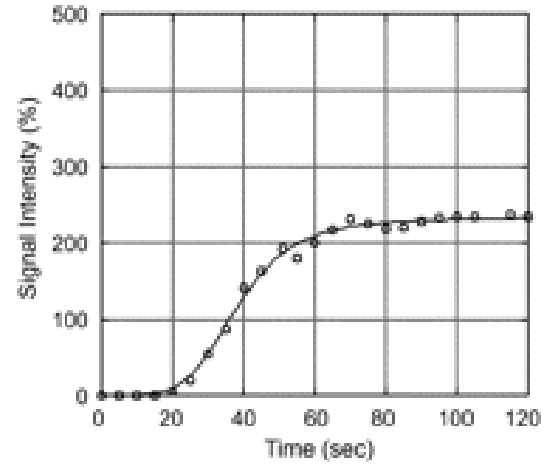
Hệ thống thang điểm MR của phần phụ

Thang điểm MR	Tiêu chuẩn
Không có khối u	Không có khối u
Khối u lành tính	Khối dạng nang hoàn toàn Khối dạng lạc nội mạc hoàn toàn Khối dạng mỡ hoàn toàn Không tăng âm thành ...
Khối u có thể lành tính	Không có mô đặc Đường cong loại 1 trong mô đặc
Khối MR không xác định	Đường cong loại 2 trong mô đặc
Khối u có thể ác tính	Mảng bám phức tạp Đường cong loại 3 trong mô đặc

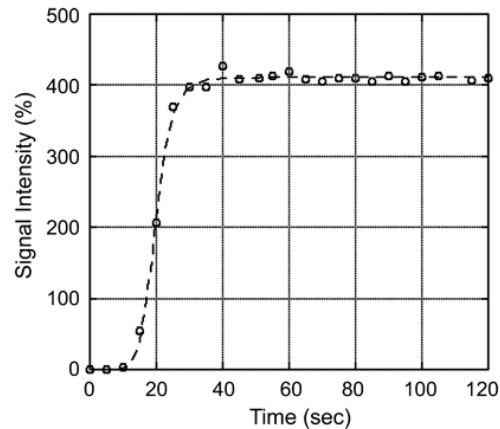
Kiểu phân bố

Type 1: lạnh tính

Type 2: giáp biên

Type 3: xâm lấn

Thomassin-Naggara I, Cuenod CA (2008) Epithelial ovarian tumors: value of dynamic contrast-enhanced MR imaging and correlation with tumor angiogenesis. Radiology 248:148-159

Thang điểm phần phụ

- **Mô đặc:** nhú, phần đặc, và vách dày không đều*
- **5 tiêu chuẩn MR loại trừ tính ác tính trong hầu hết các trường hợp lành tính**:**
  - **Khối dạng nang hoàn toàn**
  - **Khối dạng lạc nội mạc tử cung hoàn toàn**
  - **Khối dạng mỡ hoàn toàn**
  - **low T2-weighted and $b = 1000 \text{ sec/mm}^2$ –weighted signal**
- **vắng dấu hiệu tăng âm thành sau tiêm gadolinium chelate**

*Timmerman D, J Clin Oncol 2007

** Isabelle Thomassin-Naggara, Radiology May 2013

3 dạng tình huống

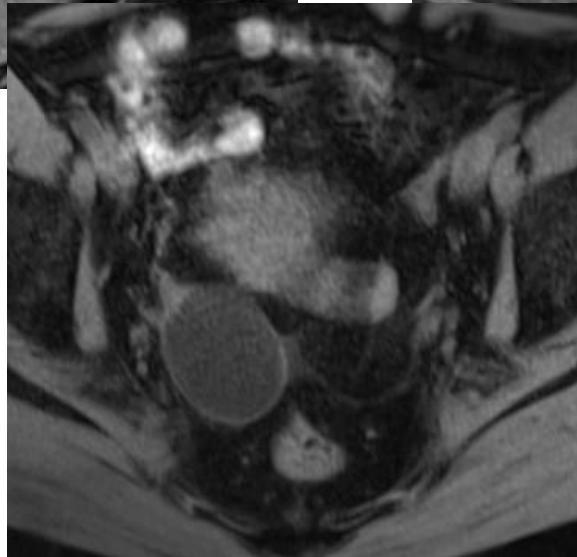
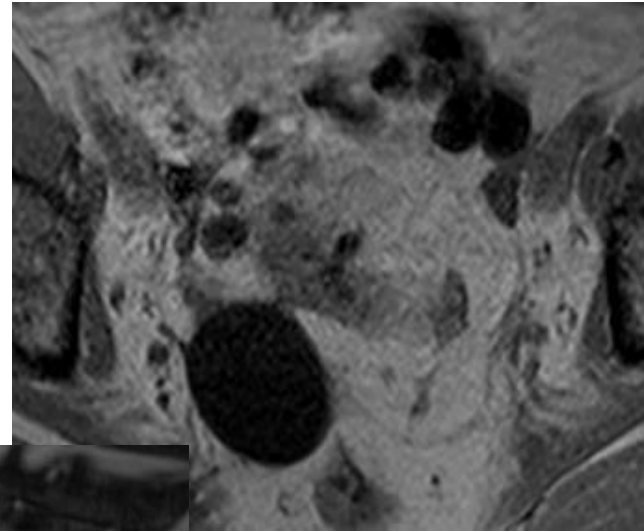
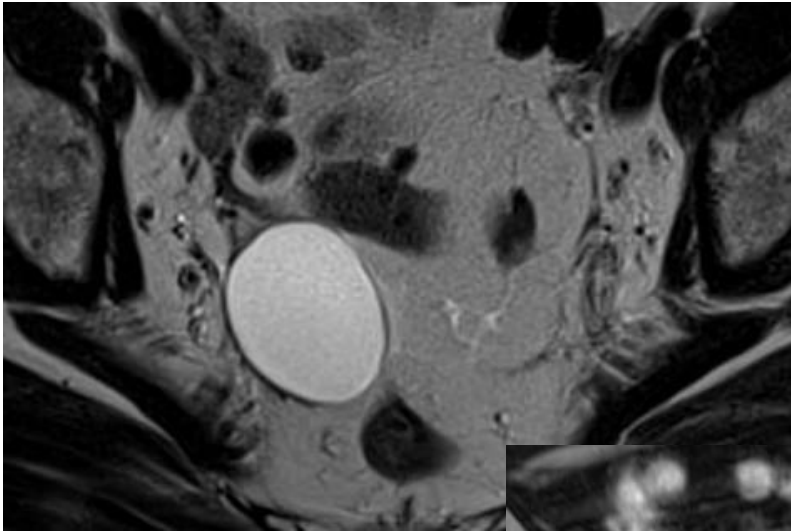
Khối u lành tính điển hình

- Nang lạc nội mạc tử cung
- U quái trưởng thành
- Bướu sợi buồng trứng
- Nang hoàn toàn

Score 2

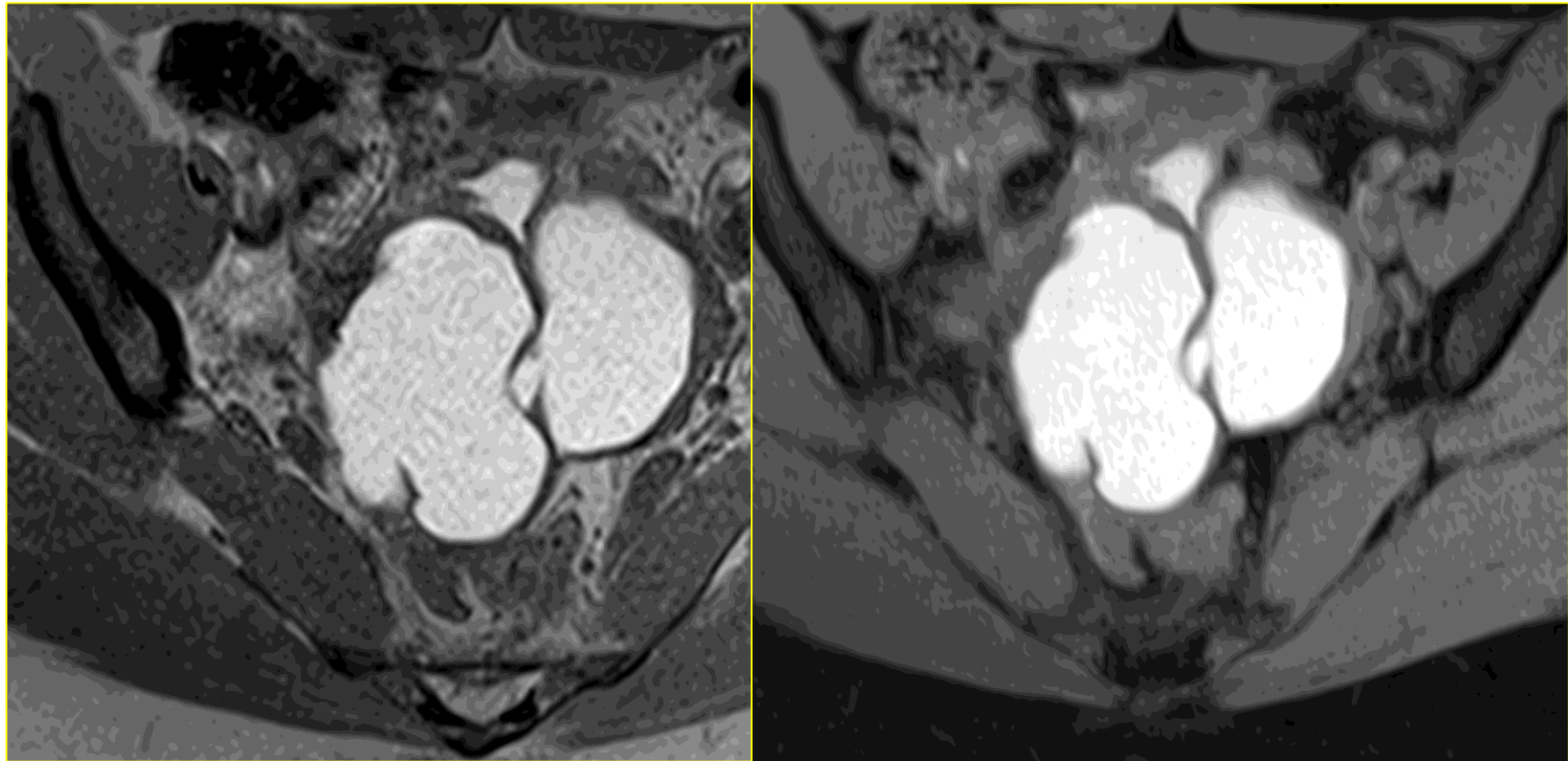
1- Khối dạng nang hoàn toàn

Score 2

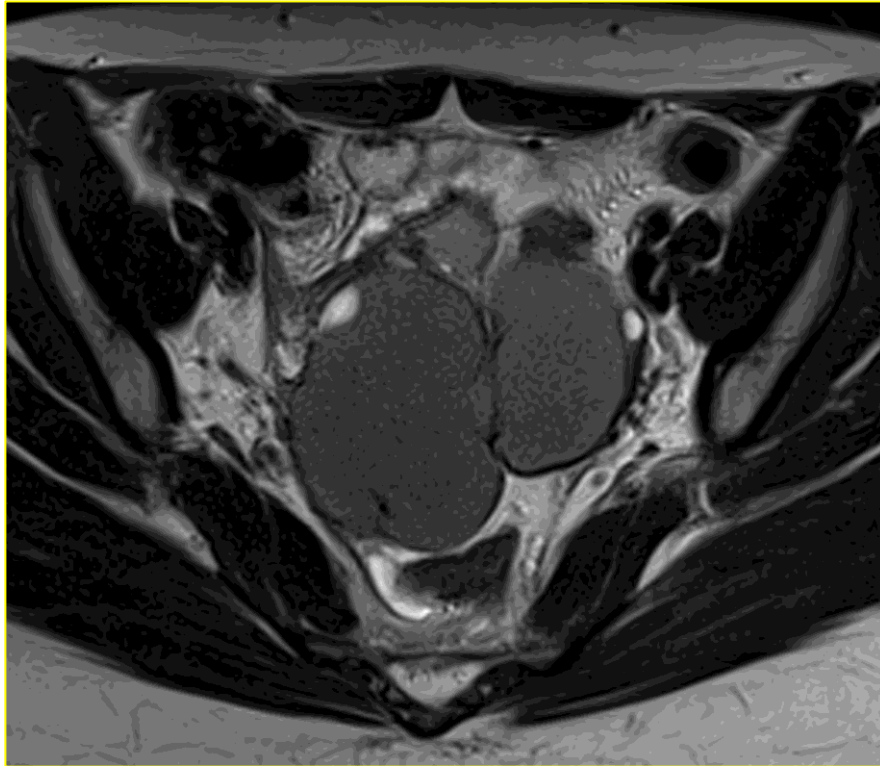

2- khối dạng lạc nội mạc

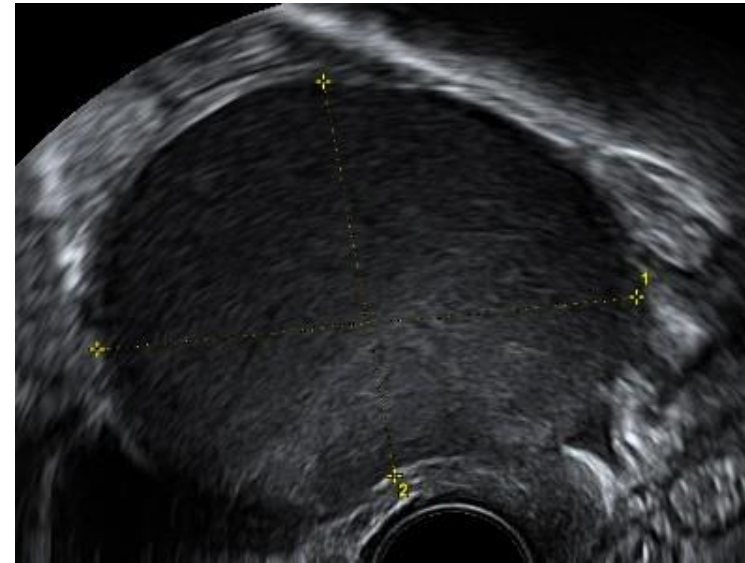
Lạc nội mạc: tăng hiệu sáng hơn so với mô mỡ : tín hiệu Fat Sat

Khối dạng lạc nội mạc

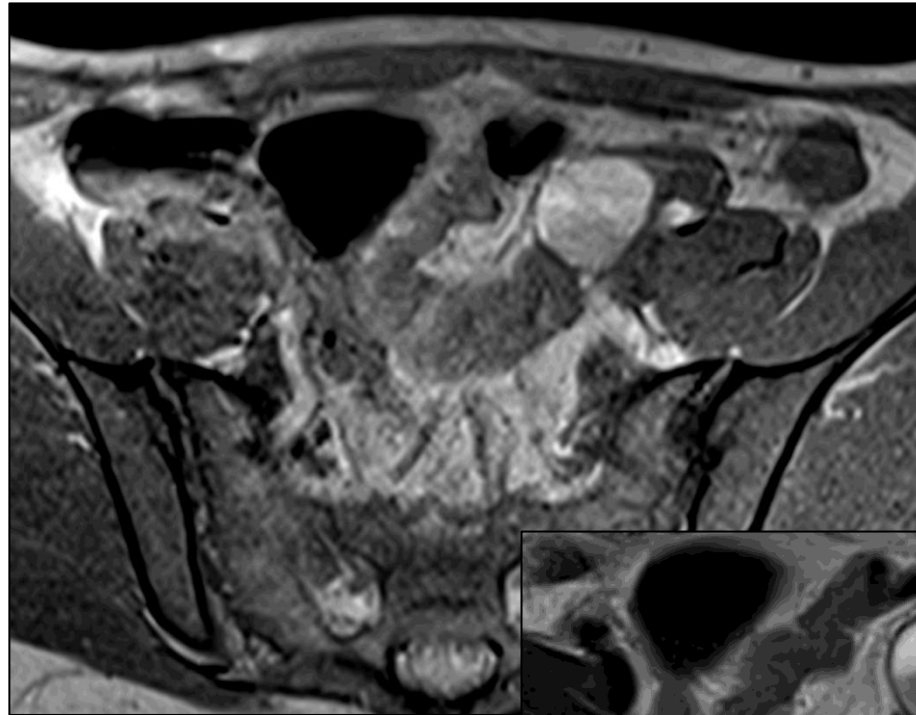
T2: đặc trưng “shading sign”

Score 2

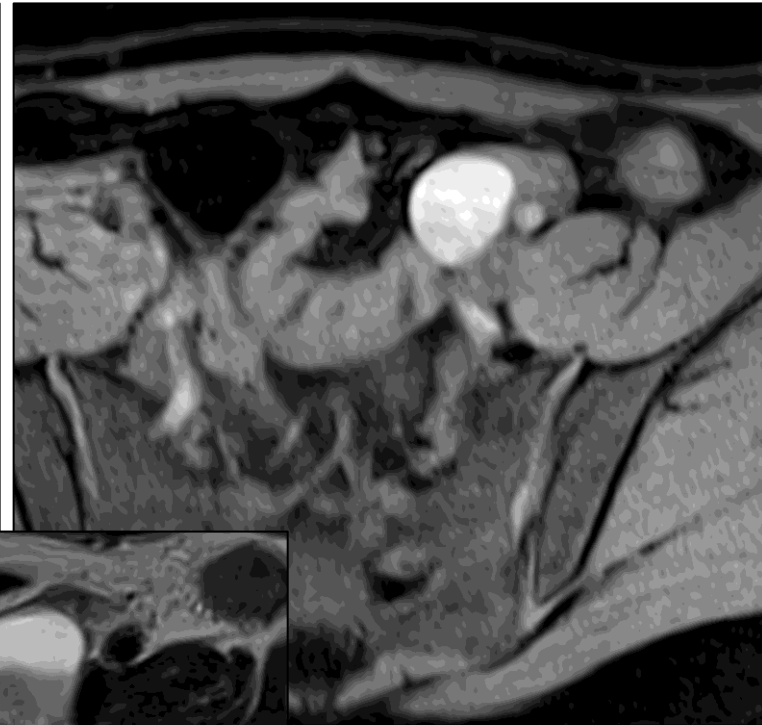

TVUS: khối phản âm kém đồng nhất

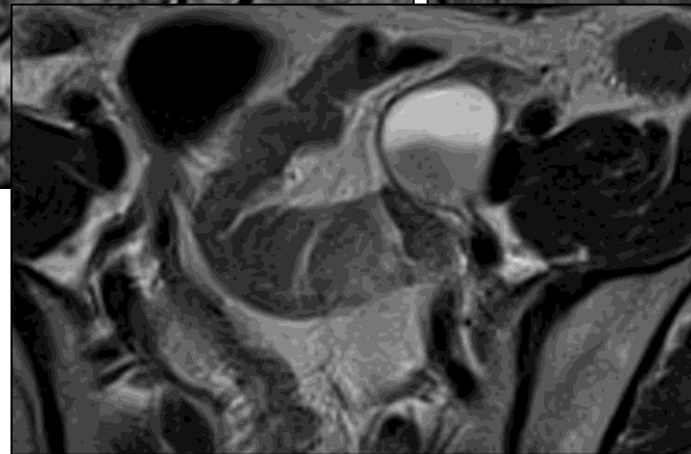
... giống như
 nang hoàng thể xuất huyết

Ax T1

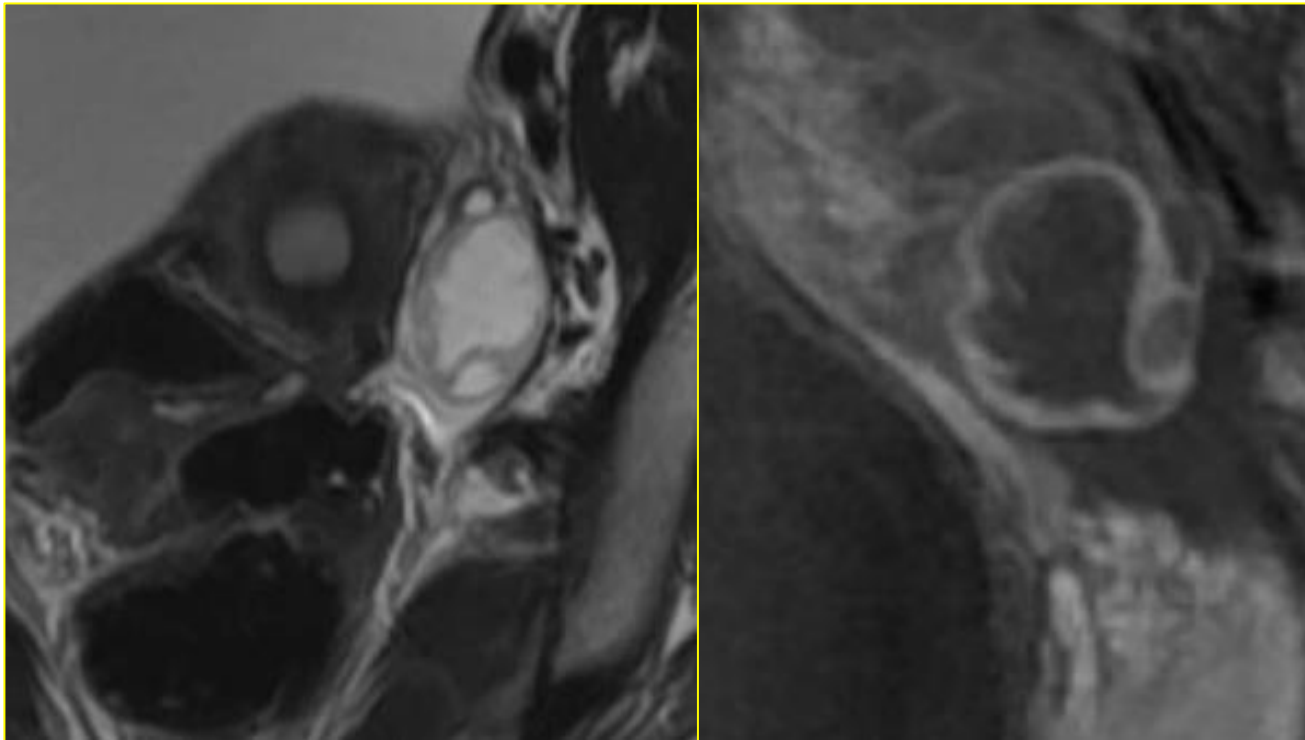
AxT1 Fat Sat

Ax T2

Tín hiệu T1 sáng ít
 hơn mô mỡ

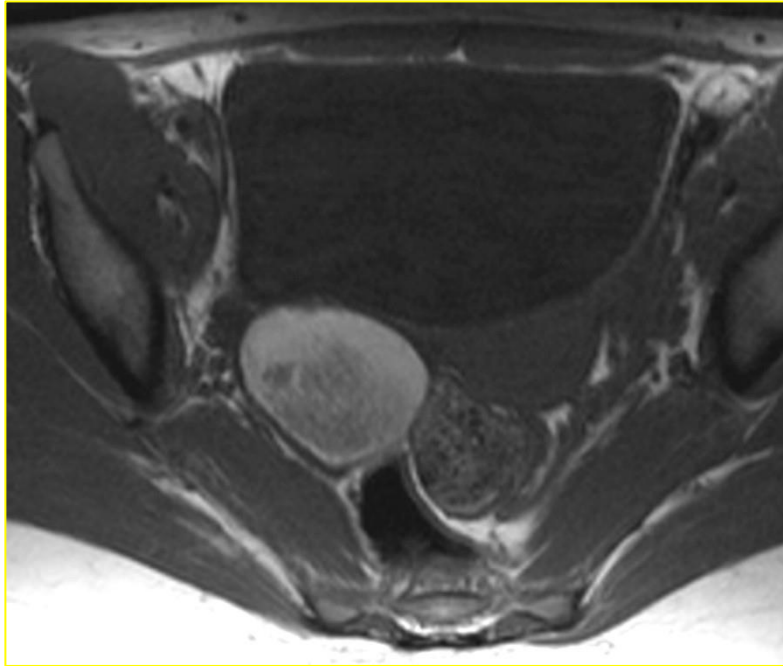
Nang hoàng thể xuất huyết

Ax T2W

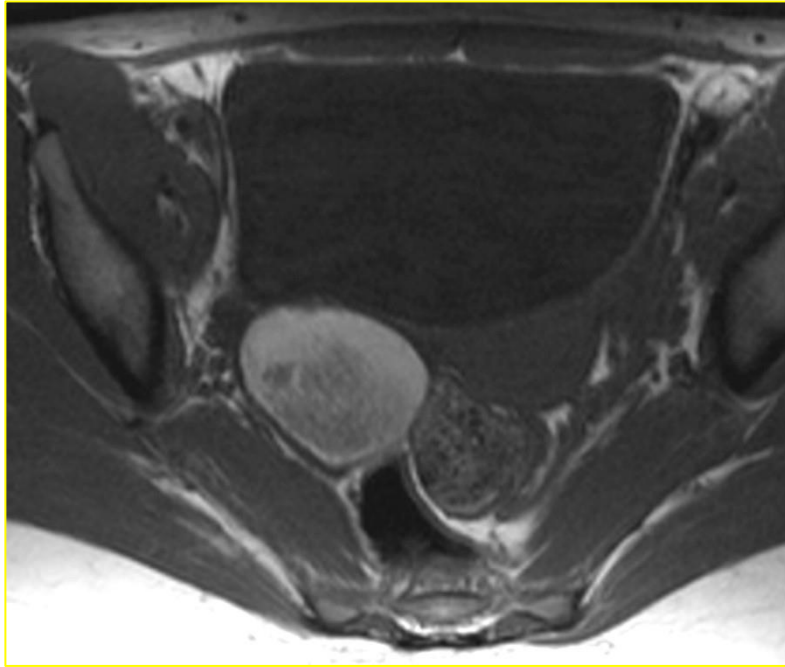
SagT1IV: tăng tín hiệu ngoại vi

3- Khối dạng mỡ hoàn toàn

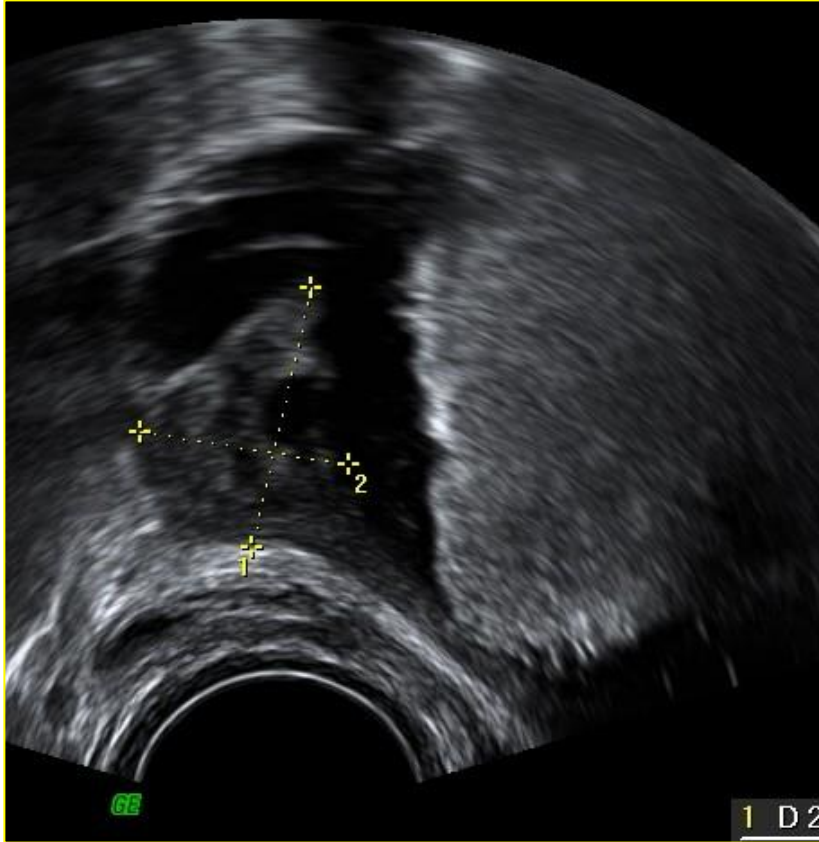
- Yếu tố mỡ: mất tín hiệu trở nên “tối” trên FST1W

U quái buồng trứng trưởng thành

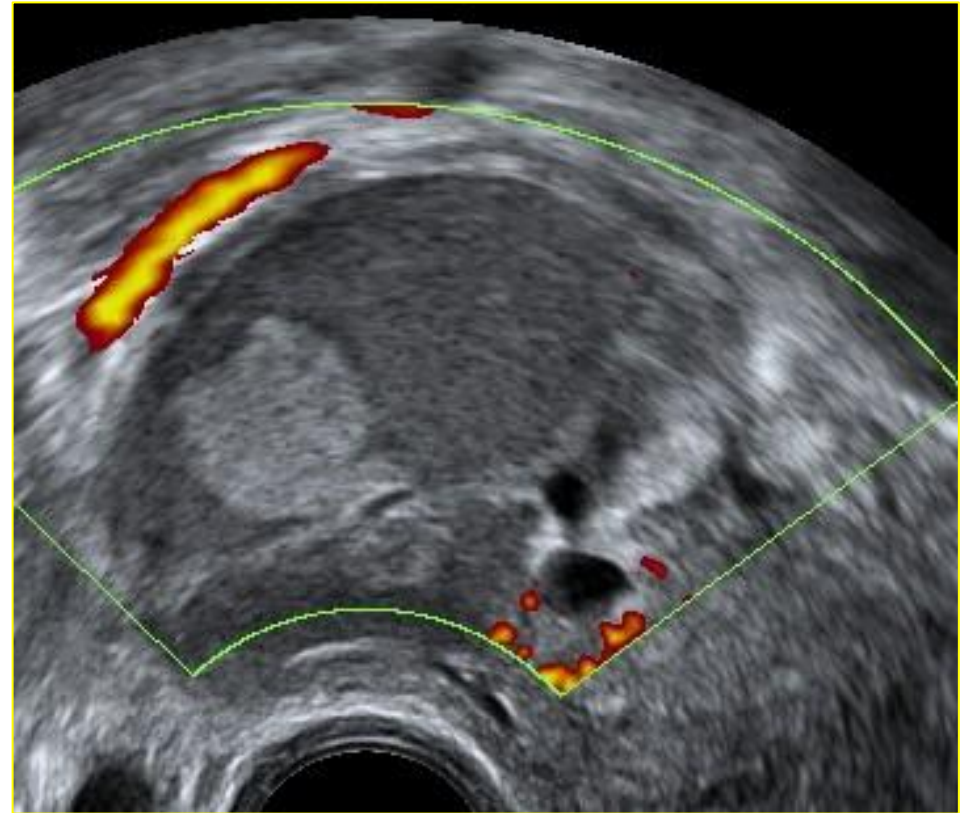

- Yếu tố mỡ: mất tín hiệu trở nên “ tối” trên FST1W

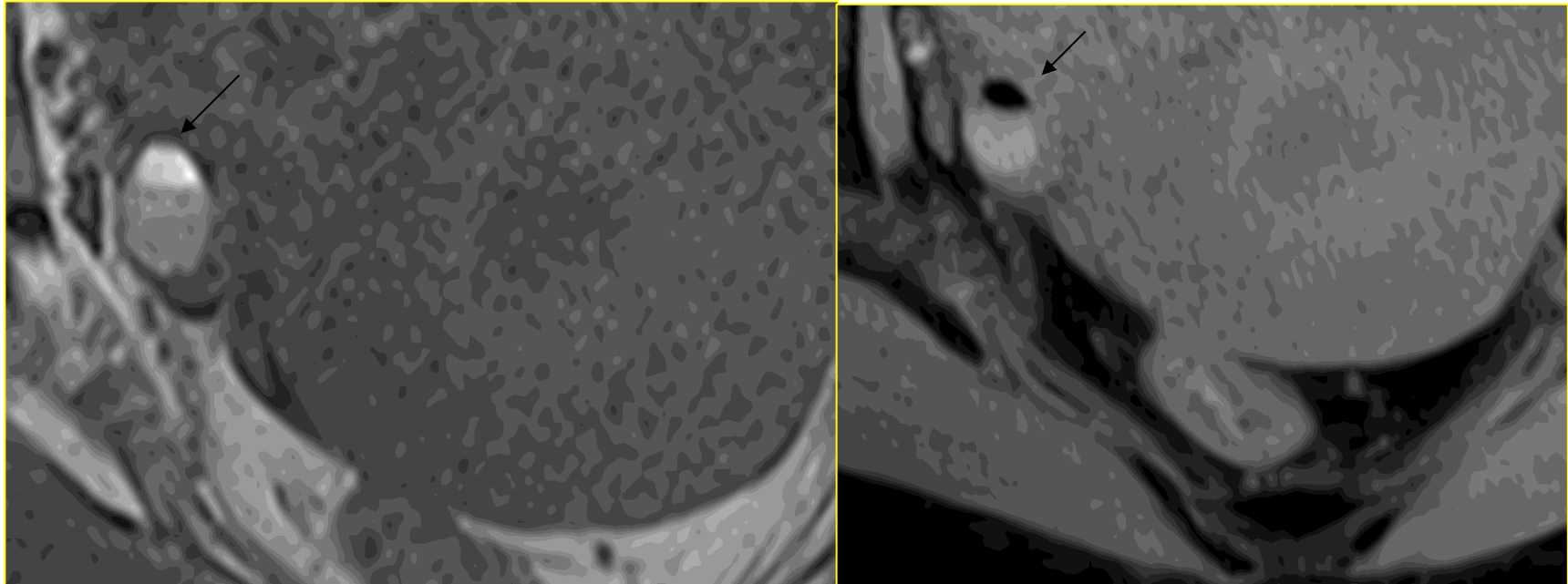
Score 2

Mật độ mỡ

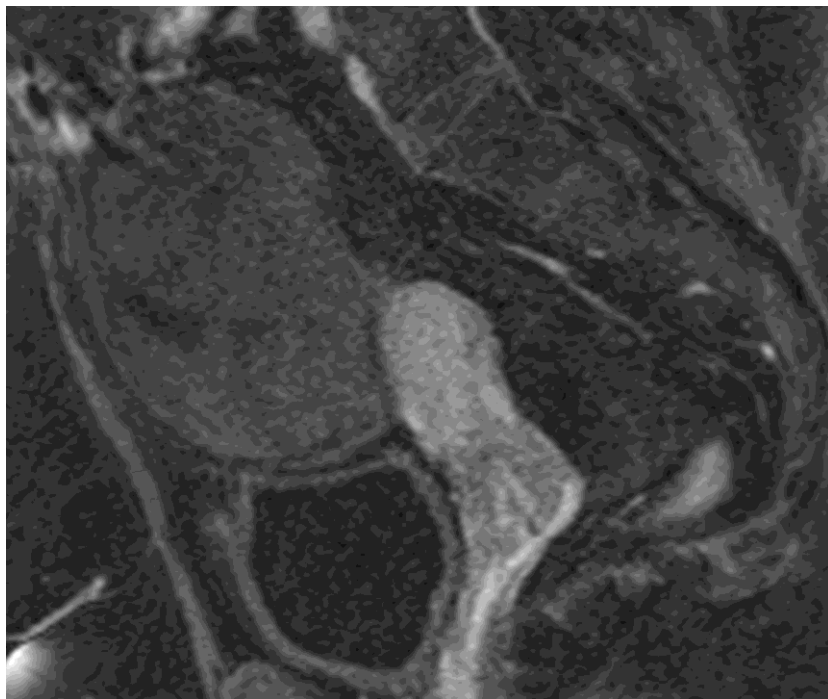
Hỗn hợp phản âm kém không tưới máu

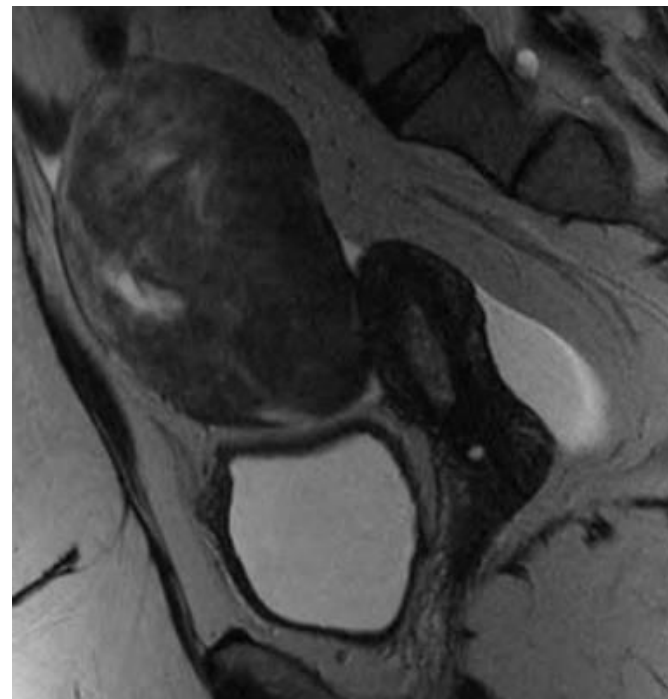
- Ngay cả kích thước nhỏ: mật độ mỡ : Yếu tố mỡ: mất tín hiệu trở nên “ tối” trên FST1W
- 30% 2 bên

4- tín hiệu thấp trên T2/ khuếch tán thấp

Bướu sợi buồng trứng

Score 2

3 dạng tình huống

Khối u lành tính điển hình

- Lạc nội mạc tử cung
- U quái trứng thành
- U sợi buồng trứng
- Khối u dạng nang hoàn toàn

Score 2

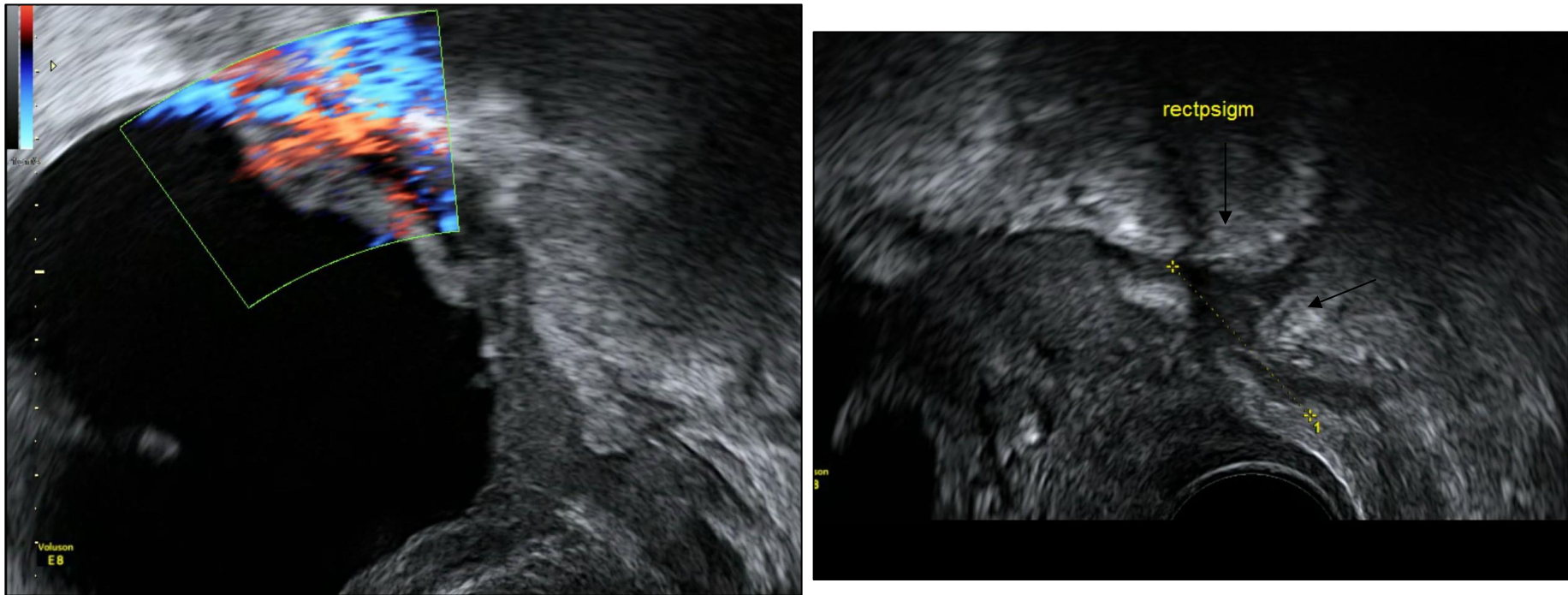
Khối u ác tính điển hình

- khối đặc trung bình trên T2W và khối dạng nang với nốt phức mạc

Score 5

Ung thư xâm lấn

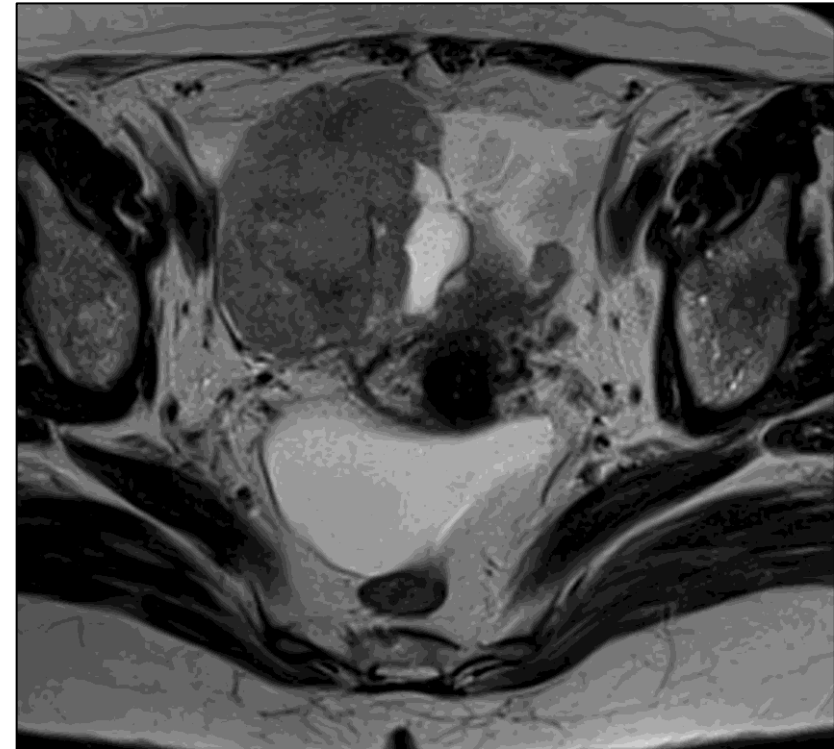

Mixed cystic-solid mass with rectal invasion

Khối dạng nang – đặc hỗn hợp với xâm lấn trực tràng

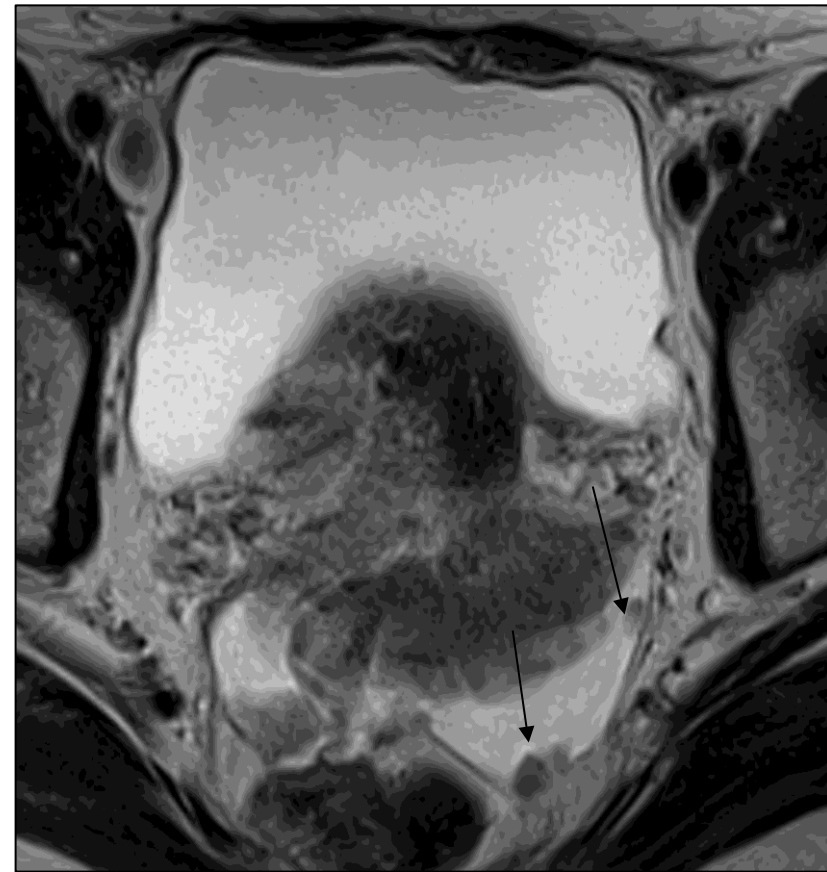
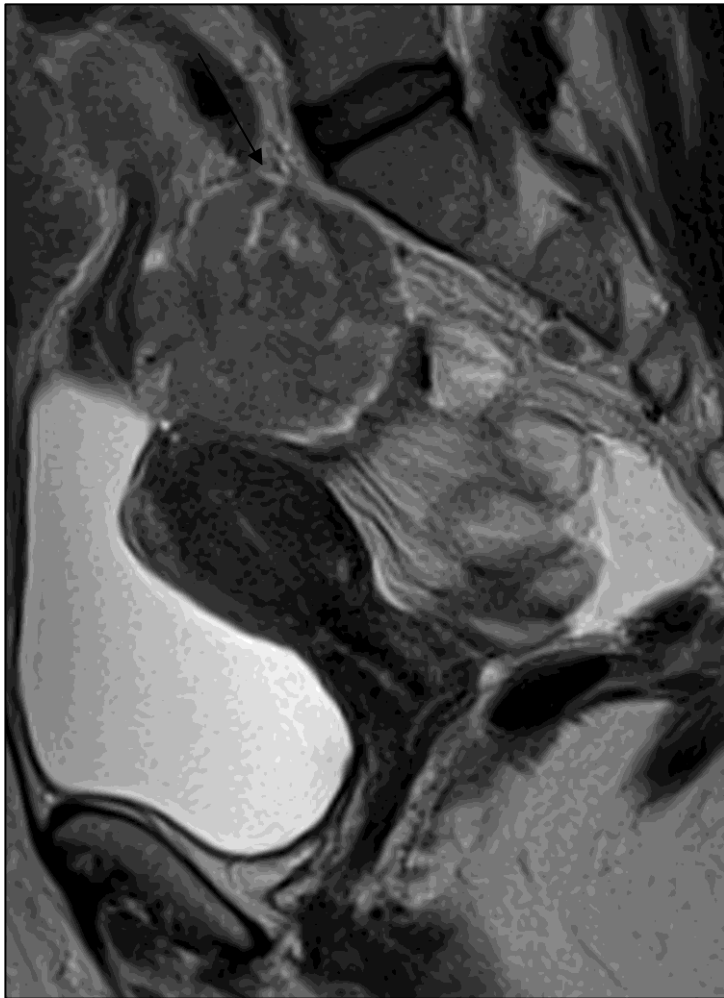

Score 5

Ung thư xâm lấn với di căn phúc mạc

- Trung bình trên T2W
- Khối xâm lấn
- Nốt phúc mạc

màng bám phúc mạc

SagT2W: khối u không đồng nhất với ít dịch ổ bụng ở phụ nữ hậu mãn kinh = di căn từ ung thư biểu mô dạ dày

3 dạng tình huống

U lành tính điển hình

- Lạc NMTC
- U quái trưởng thành
- U sợi buồng trứng
- U nang

↓
Score 2

U ác tính điển hình

- U nang và u đặc với những nốt trên phúc mạc

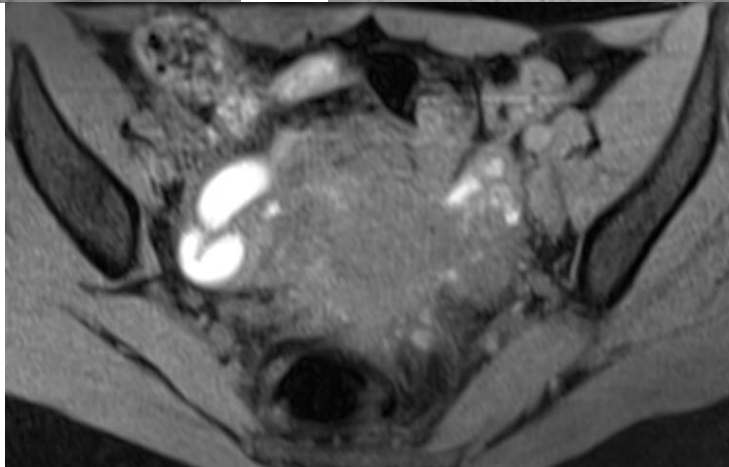
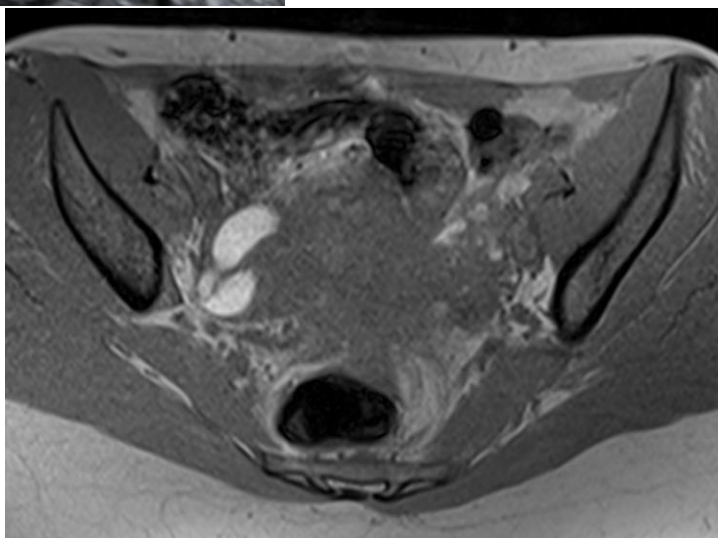
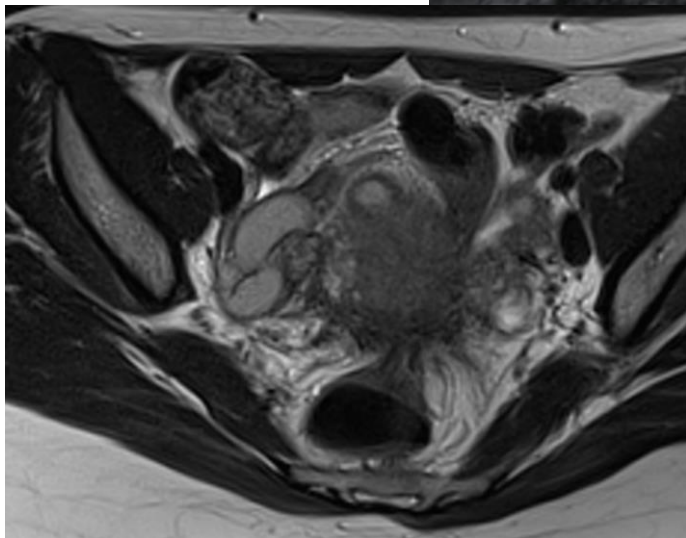
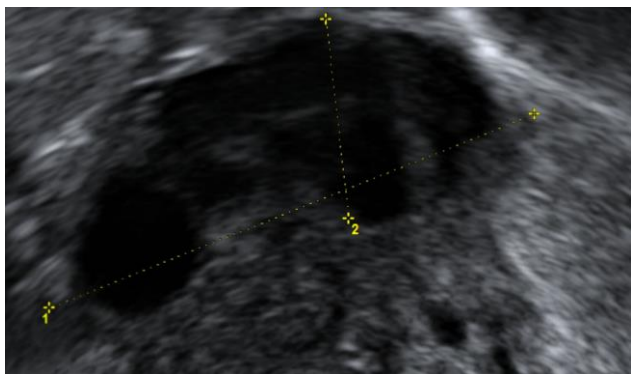
↓
Score 5

Dạng nang và đặc: khối hỗn hợp

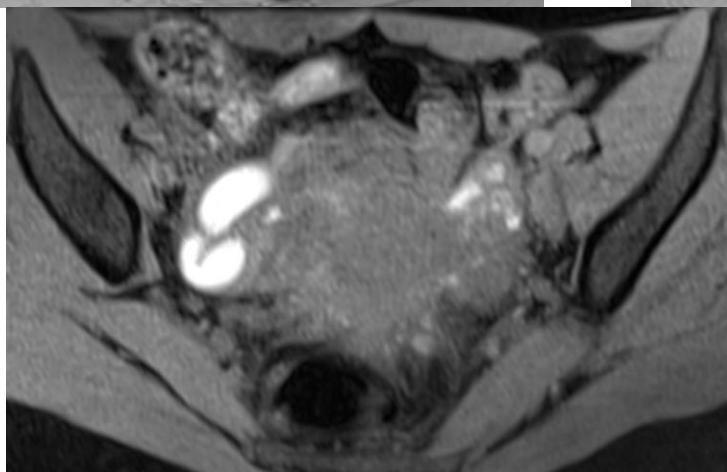
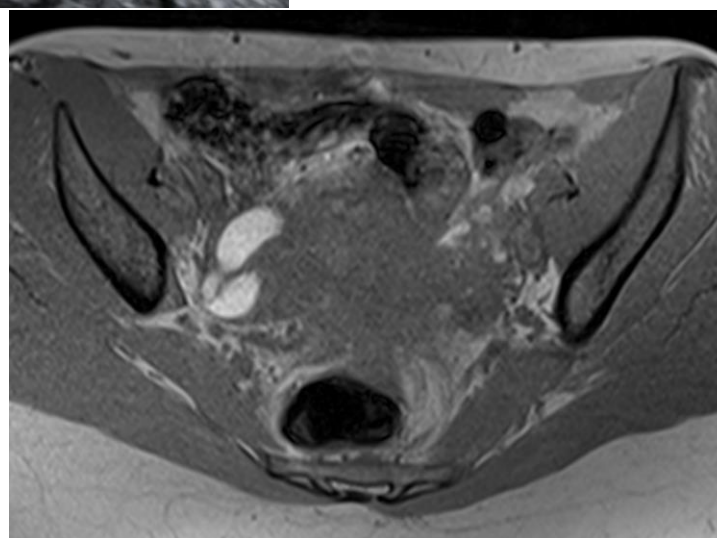
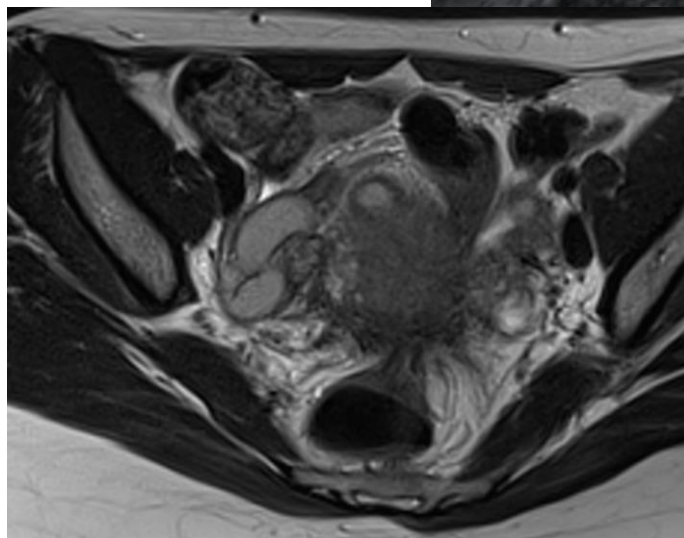
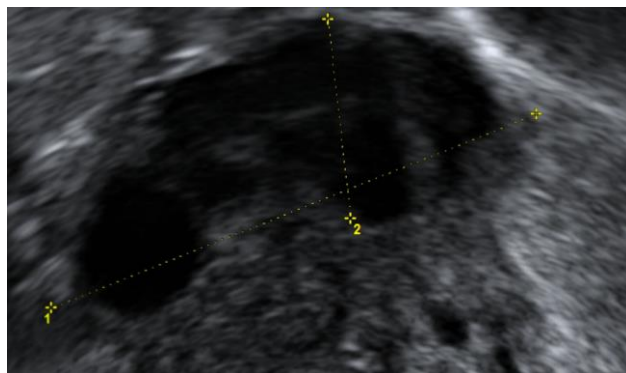
↓
Score 3-4

Khối hỗn hợp nang – đặc

Khối hỗn hợp dạng nang hoặc nang – đặc	Ưu dịch tai vôi
	Áp xe phần phụ
	Cystadenoma
	Cystadenofibroma
	Khối u giáp biên ác hoặc ác tính nguyên phát xâm lấn
	Di căn

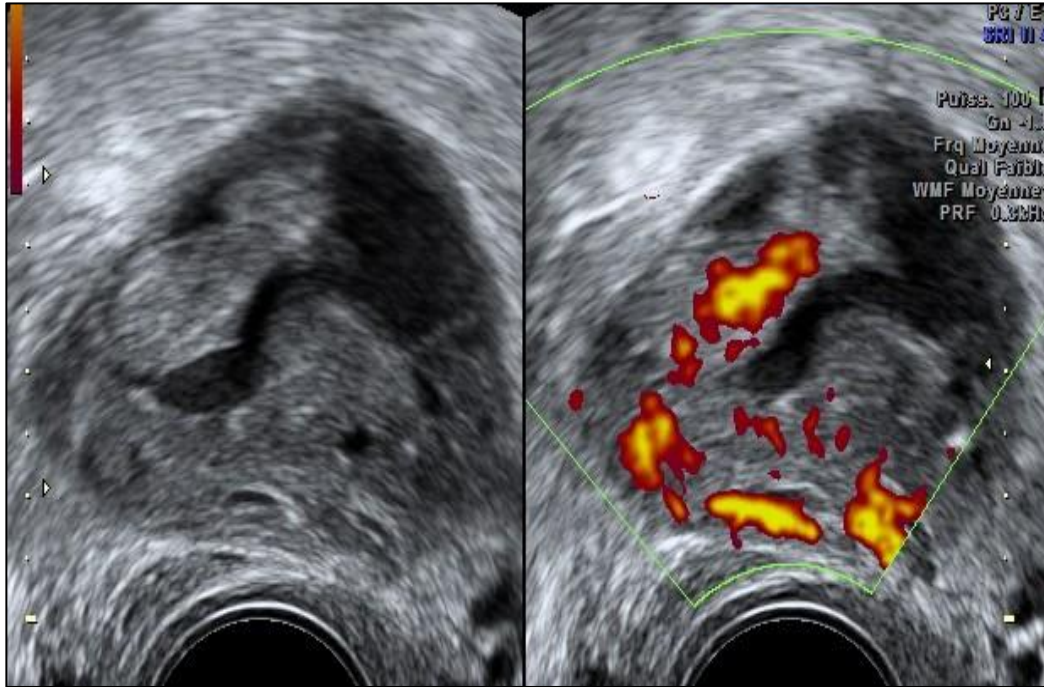

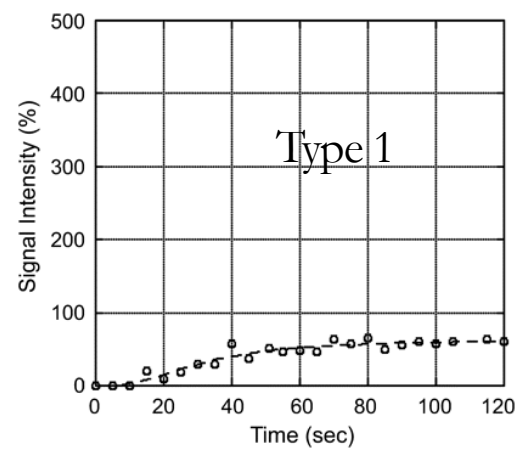
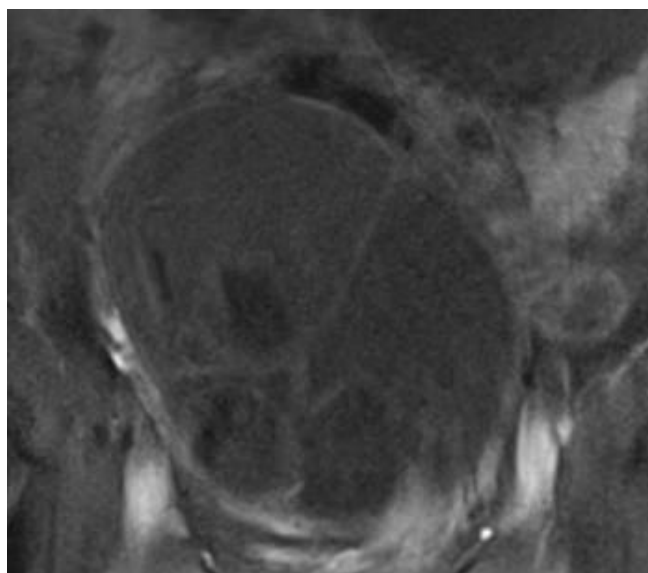
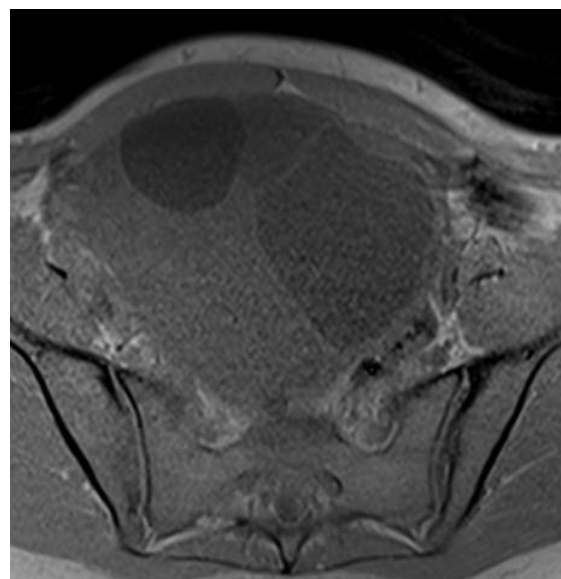
T2W: khối u hình ống kính điển tín hiệu trung bình

T1W: cường độ tín hiệu cao trên T1 phù hợp với những sản phẩm xuất huyết

Ứ máu tai vòi

Bệnh lí phức hợp tại vòi
Áp xe phần phụ

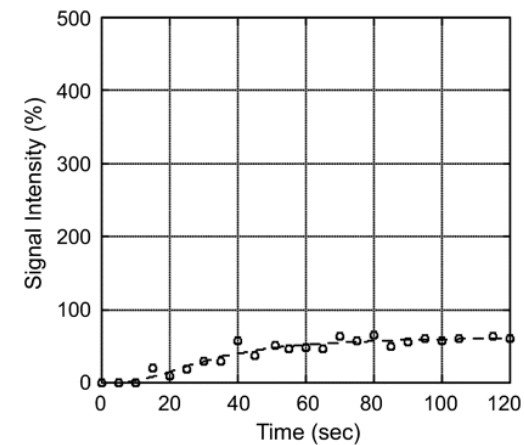
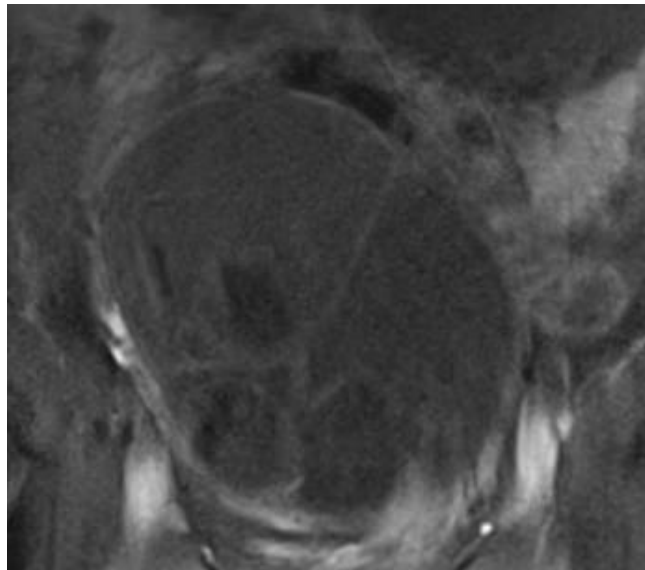
Khối u nhiều thùy với vách mỏng: tín hiệu sáng trên T1W có hoặc không có FatSat

- Không có phần đặc
- Phân bố dịch dạng đường cong loại 1

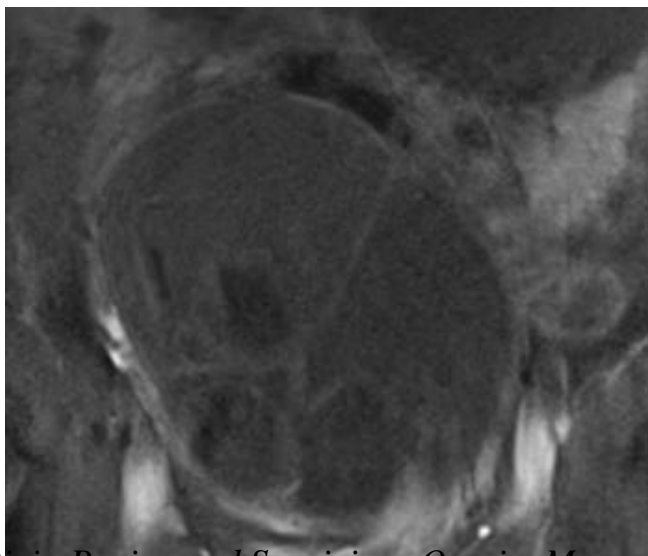
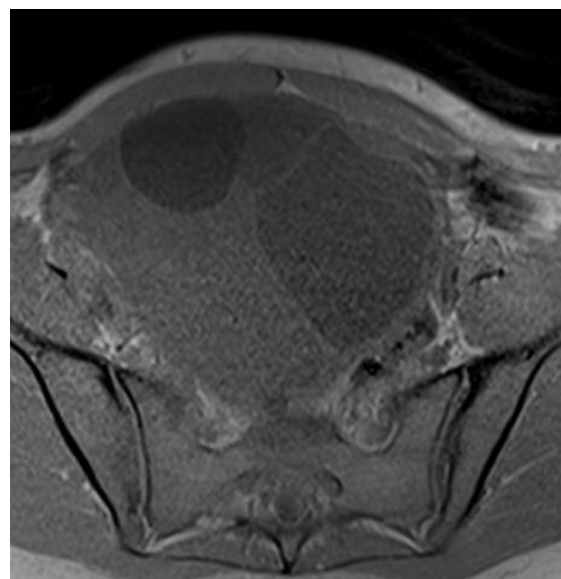

Score 3

3: khối u có thể lành tính không có phần đặc đường cong loại 1 trong mô đặc

Khối u nhiều thùy với vách mỏng: tín hiệu sáng trên T1W có hoặc không có FatSat

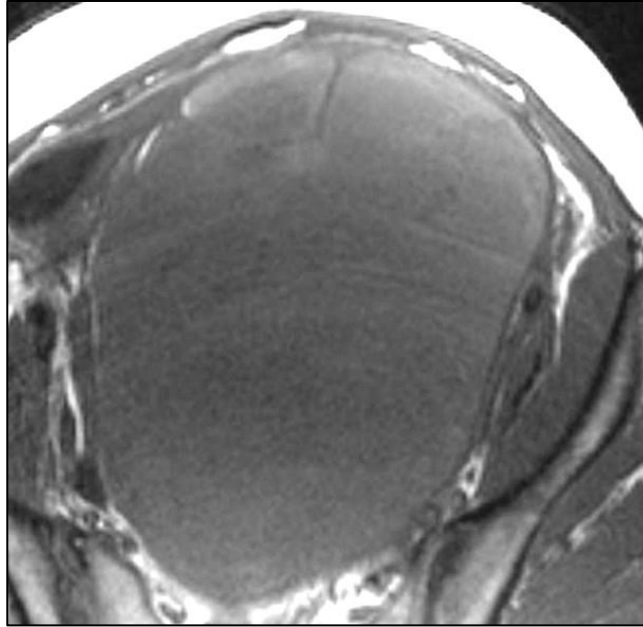

- Nang đa thùy, lớn
- Cường độ tín hiệu khác nhau trên cả hình T1- và T2-weighted (“stained-glass appearance”)

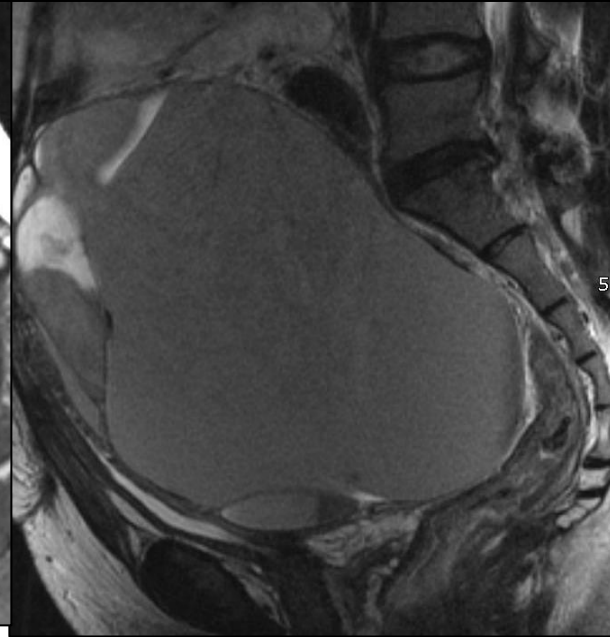
**U nhầy (41% u
bàng trứng lành
tính)**

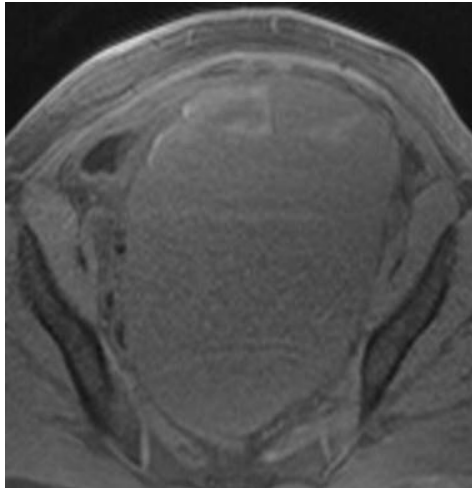
TVS: “moving sign” : sự đè nén khi khám bụng

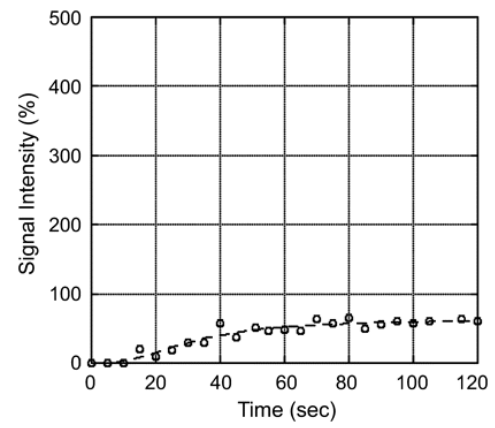
Ax T1W

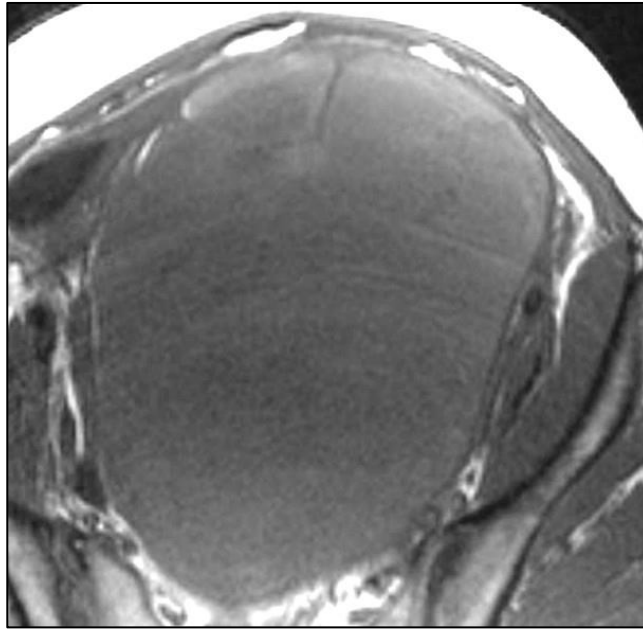

Sag T2W

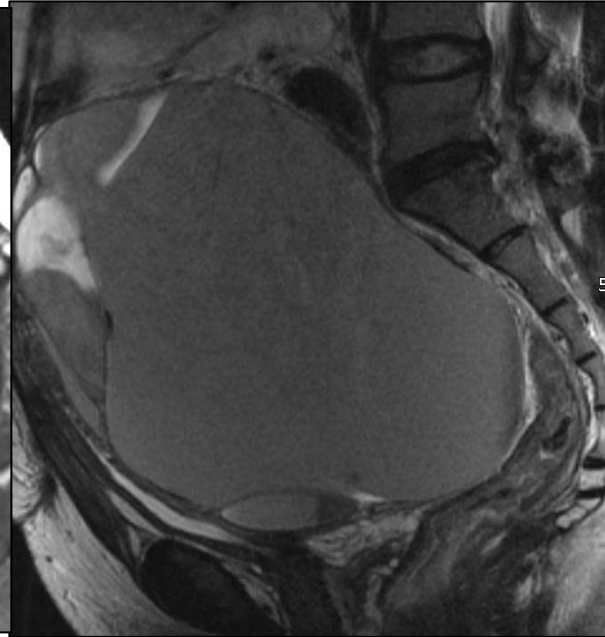

Ax T1W

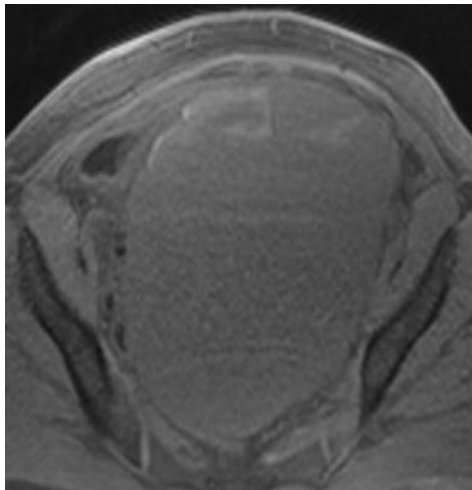

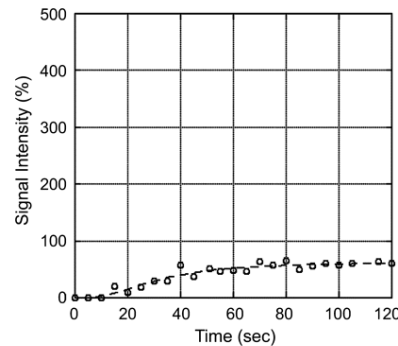
Ax T1W

Sag T2W

Ax T1W

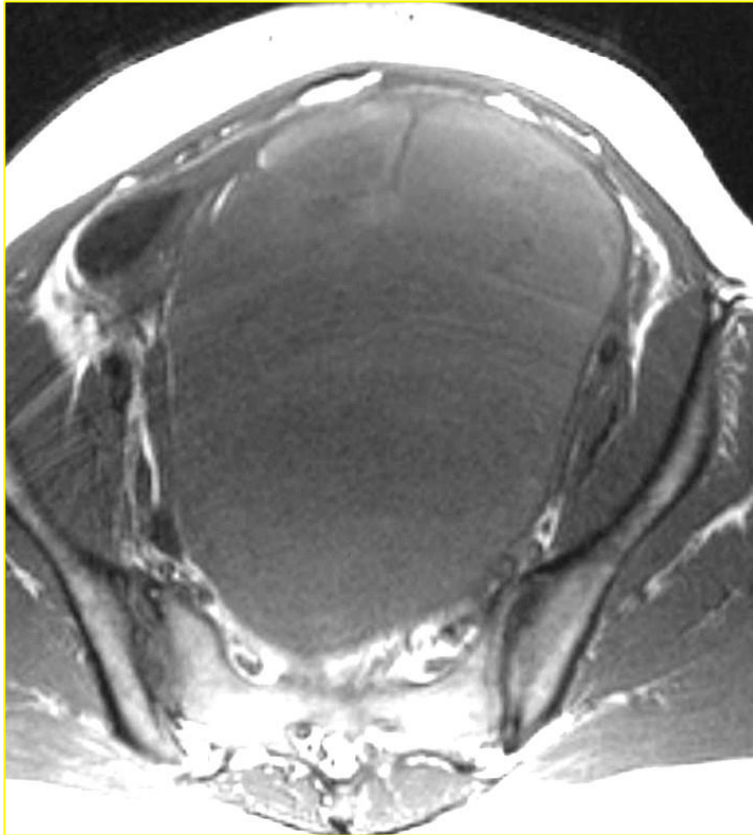

Không có phần đặc
Đường cong loại 1

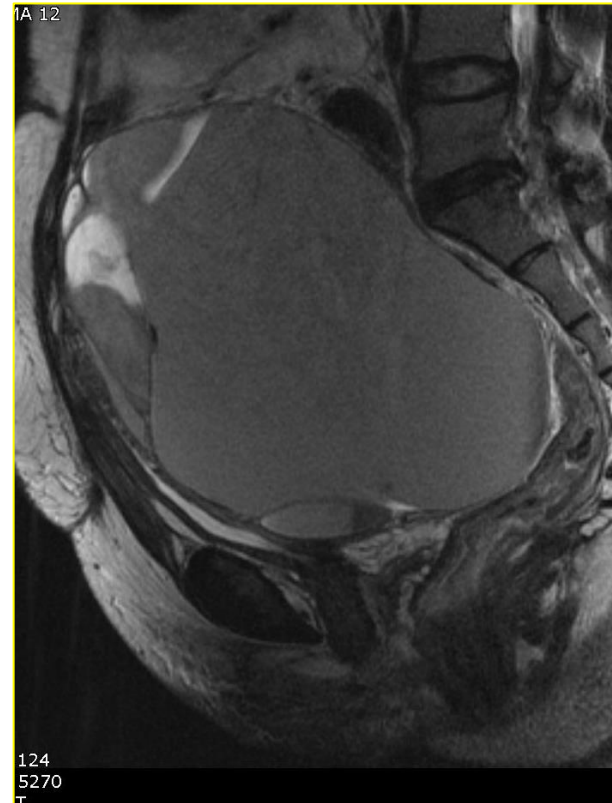
**Score 3 có thể lành
tính**

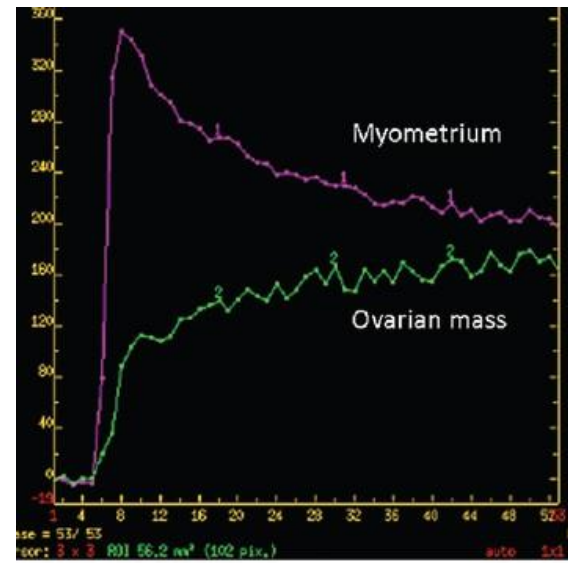
U giả nang phúc mạc

Ax T1W

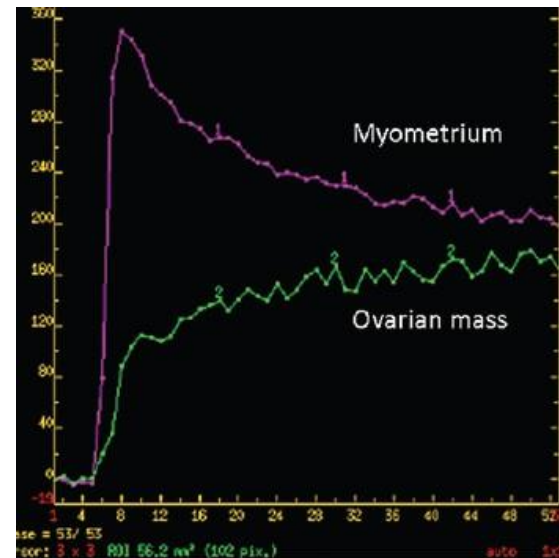

SagT2W

- phần đặc
- đường cong loại 2 trong mô đặc
- không xâm lấn

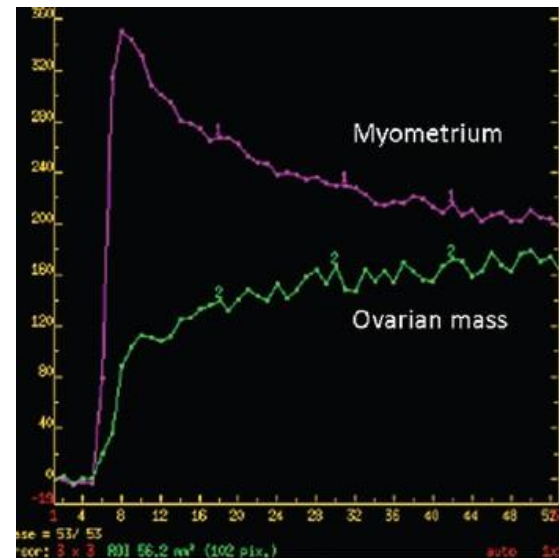

- phần đặc
- đường cong loại 2 trong mô đặc
- không xâm lấn

Score 4

4: khối MR không xác định

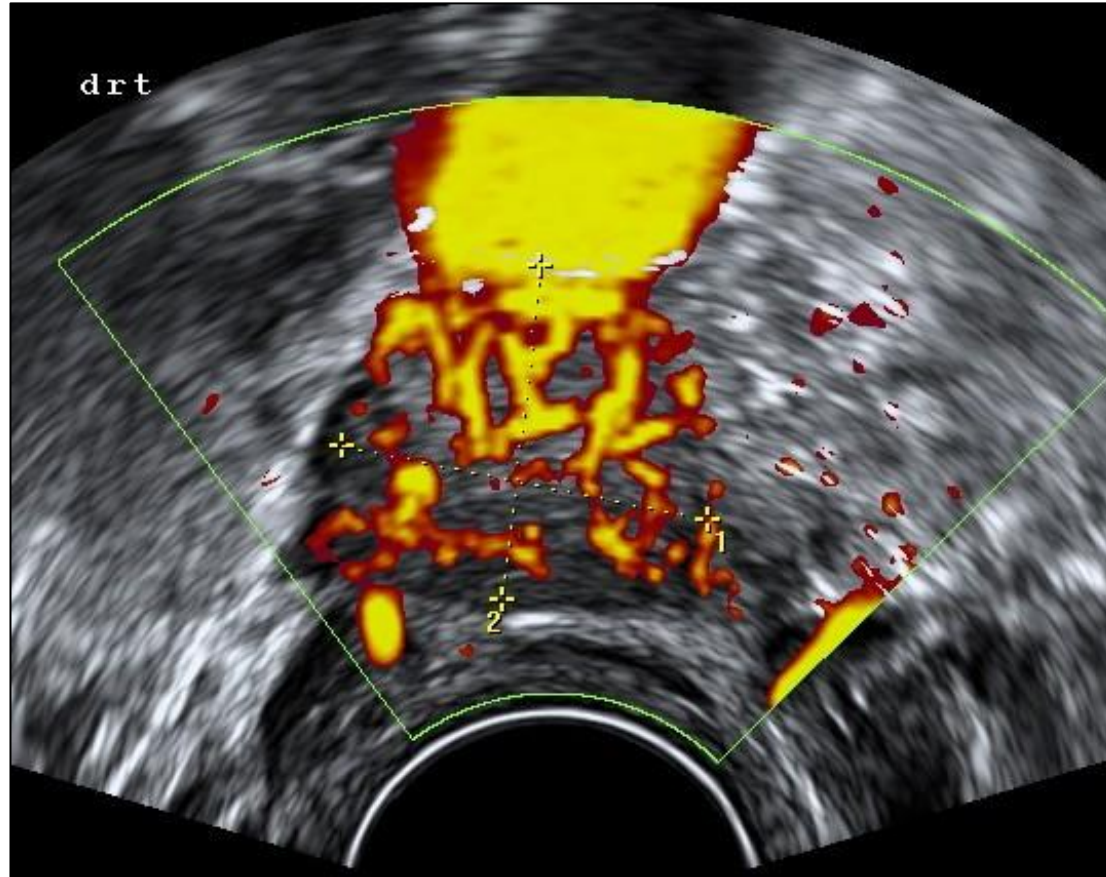

Đường cong loại 2 trong mô đặc

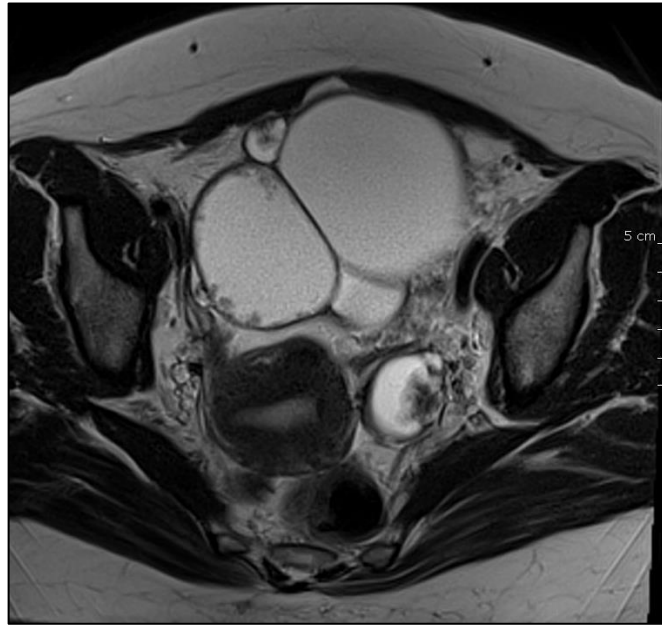
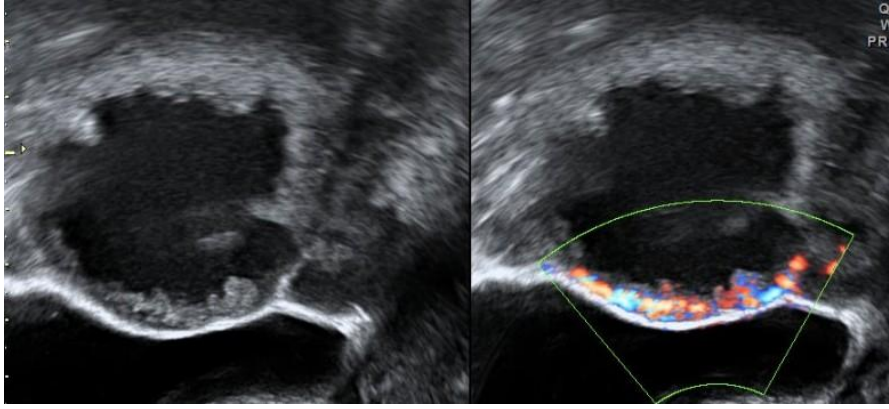

U tế bào hạt:

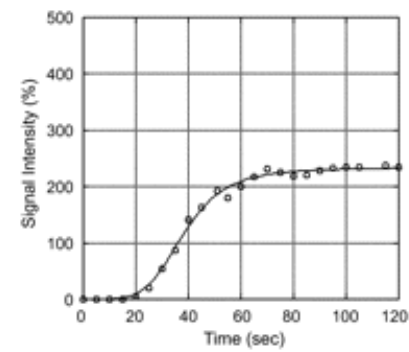
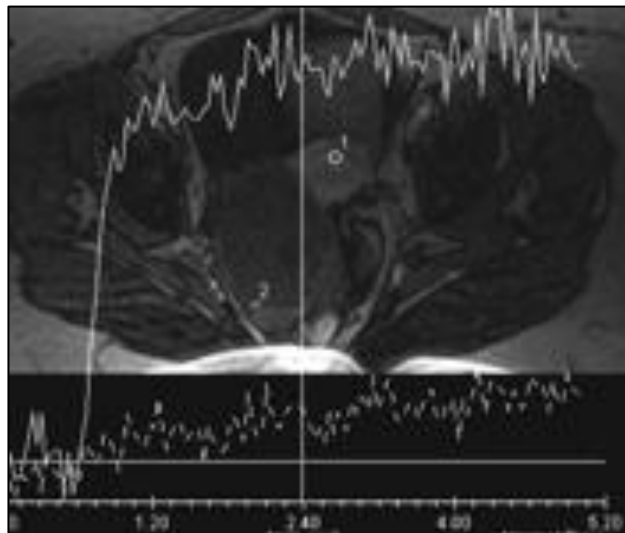
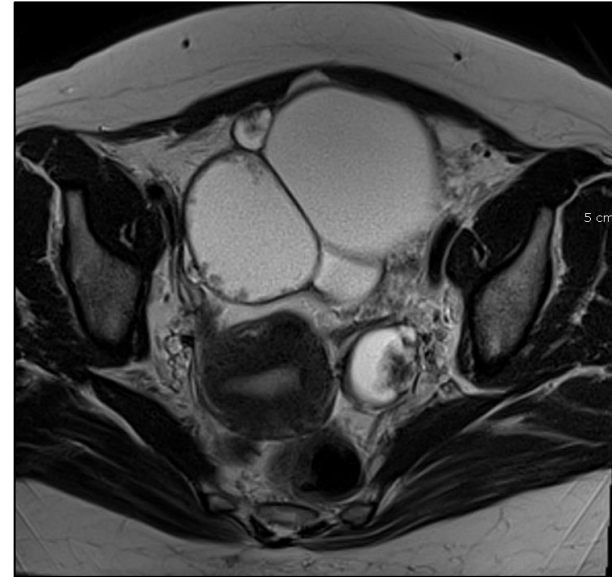
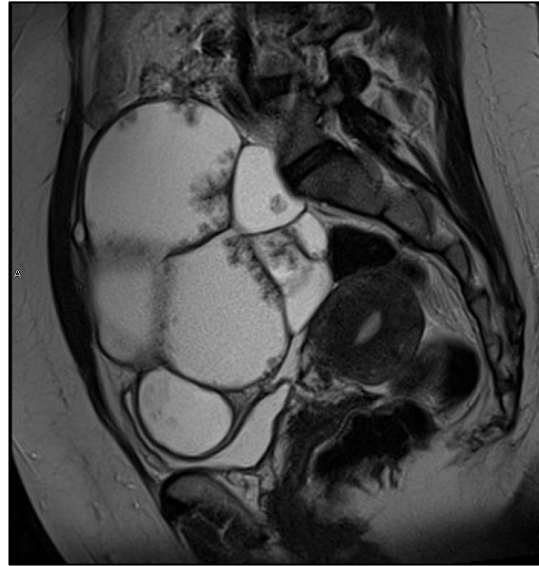
- Tăng tín hiệu đáng kể
- Khối u dạng hỗn hợp
- Không xâm lấn

Hình ảnh tăng tưới máu trên Doppler

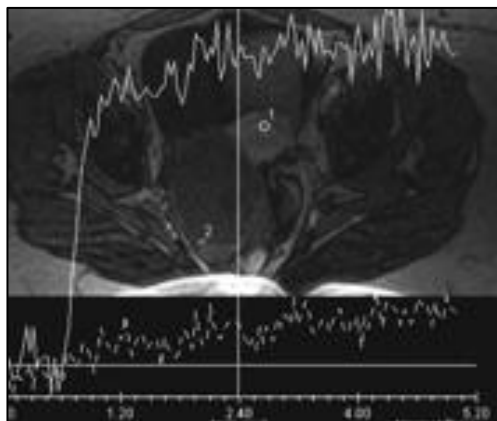
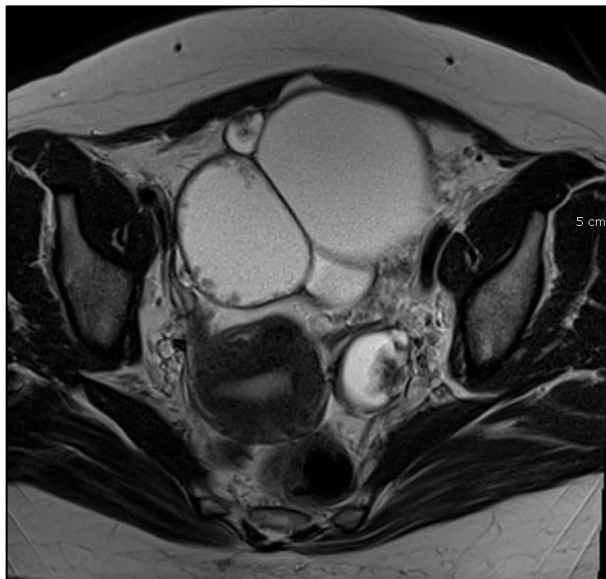
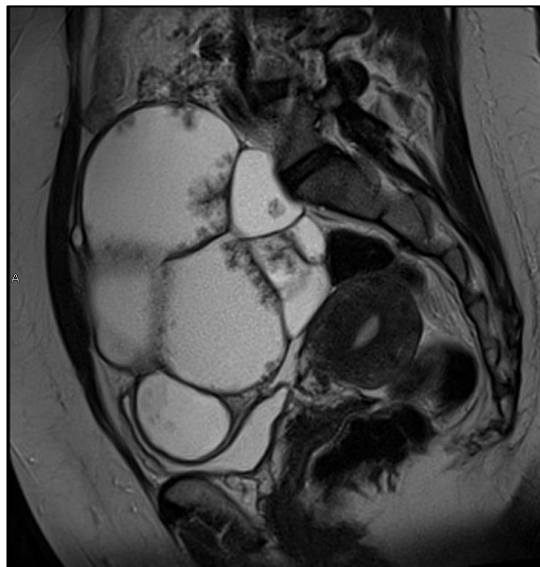

Giáp biên

Type 2 pattern

Type 2 pattern

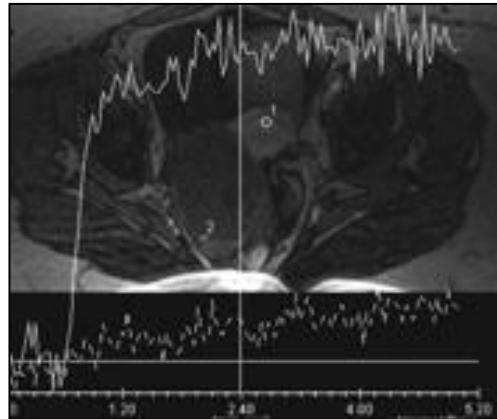
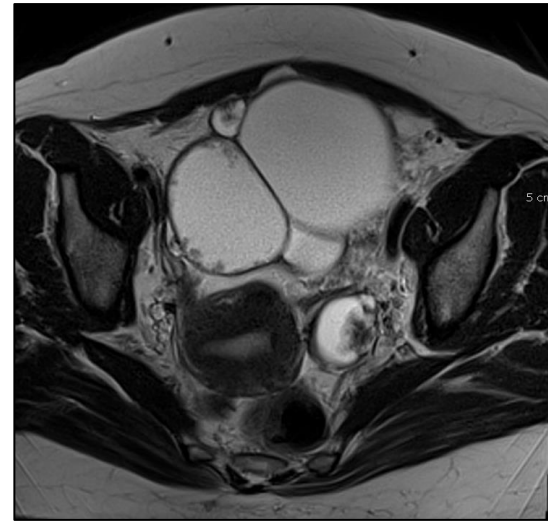
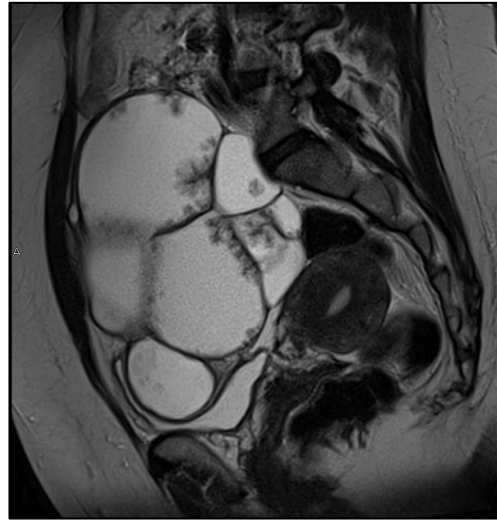
- Đường cong loại 2 trong mô đặc

4: khối MR không xác định

Đường cong loại 2 trong mô đặc

Score 4

Cystadenome mucineux borderline

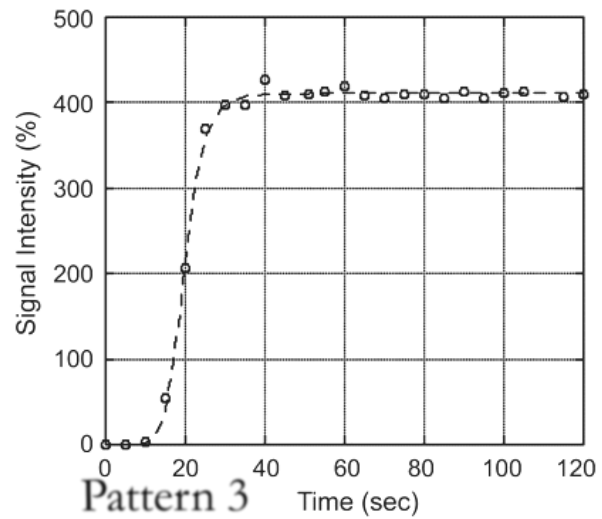
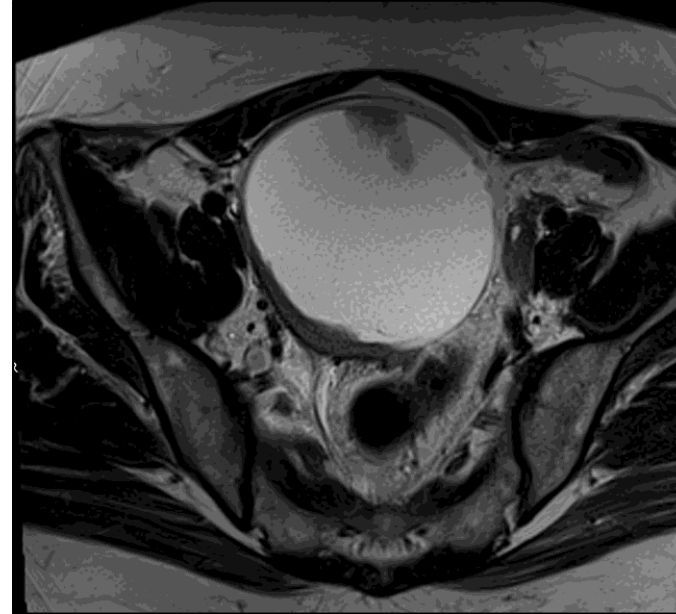
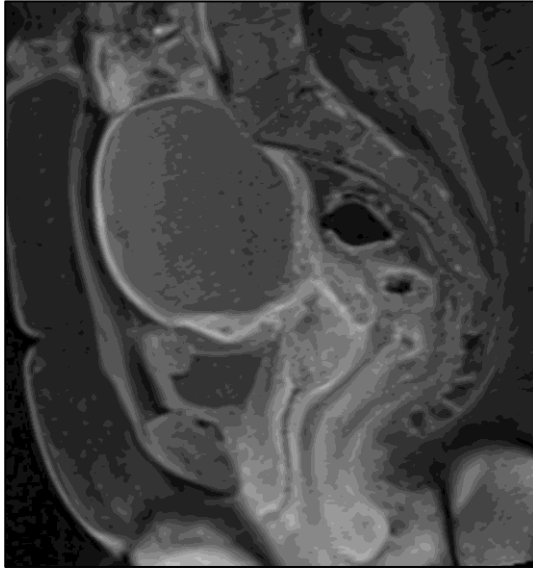
Type 2 pattern

- Type 2 curve within solid component

4: Indeterminate MR mass

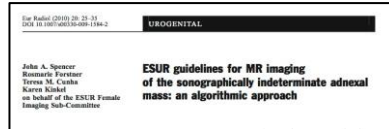
Curve type 2 within solid tissue

Score 4

- Đường cong loại 3 trong mô đặc
Score 5

Hướng dẫn ESUR 2010

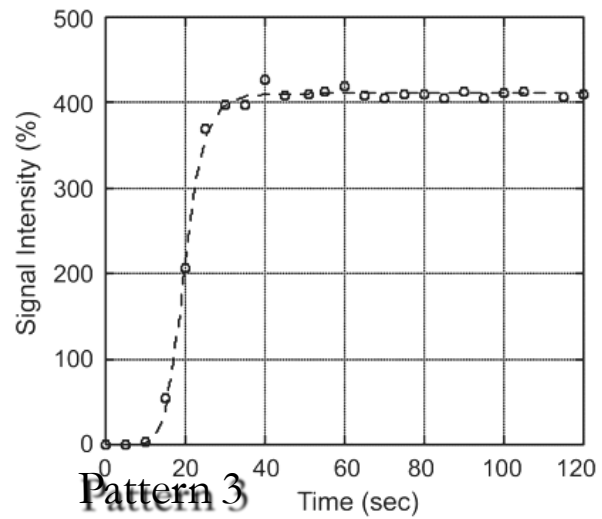
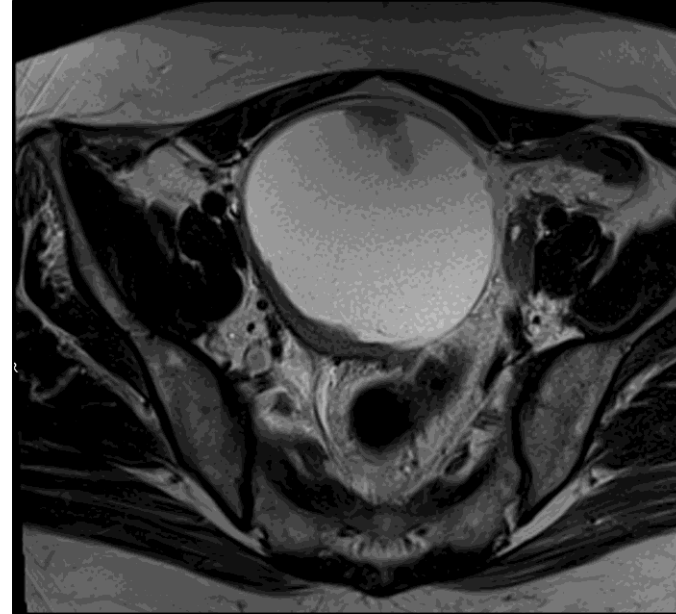
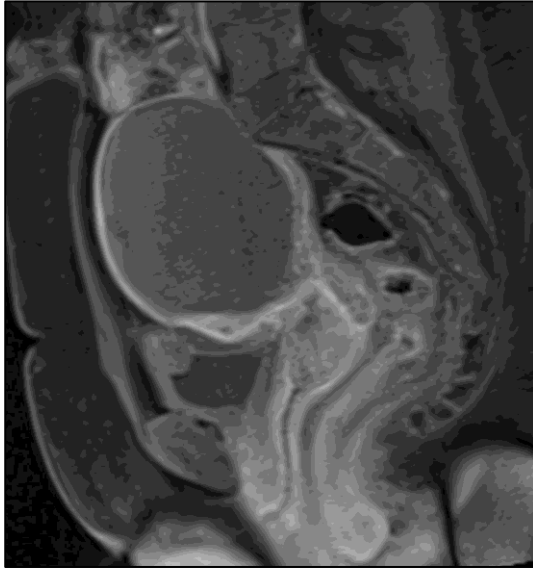
- TVUS: phương tiện hình ảnh đầu tay

khối u lành tính
điển hình

Khối u không
xác định

Khối u ác tính: dạng
đặc và nang có mạch
máu trên Doppler

MRI

adenocarcinoma

Score 5

Kết luận

- Khối u không xác định có nghi ngờ ác tính :
  - Khối u lớn
  - Tín hiệu trung bình trên T2W
  - Không có vùng tín hiệu thấp
  - Phân đặc trong kiểu tưới máu loại 2 và 3